

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg tror, det vil vise sig endog meget, meget vanskeligt at lave ét regnestykke, der i alle detaljer og nuancer og med den fulde sandhedsværdi siger, hvad det vil koste at lave en kommunalreform, for det afhænger jo i høj grad af den måde, som man tackler opgaverne på lokalt. Så jeg kan ikke sige noget sikkert om, hvad det kan komme til at koste.

Men jeg kan sige noget meget sikkert om, hvad det må komme til at koste. For det står nemlig lysende klart, også på baggrund af de 10 punkter, som statsministeren tidligere i spørgetimen refererede til, at en forandring af det kommunale landskab og en flytning af opgaver mellem stat og amter og kommuner med henblik på at skabe en enklere offentlig sektor, hvor opgaverne er tættere på borgeren, hvor der er færre skranker og mindre bureaukrati, alt sammen skal finde sted inden for rammerne af den samfundsøkonomi, der er til rådighed i 2010-perspektivet og med respekt for skattestoppet. Så det er den ramme, der gælder. Og når den ramme gælder, vil det også være sådan, at en kommunalreform kan indføres, uden at vi kommer til at opleve eksplosive kommunale udgiftsstigninger. Det er simpelt hen et grundvilkår.

Arne Toft (S):

Jeg tror personlig, at det så bliver meget svært at lave en ny reform.

Til sidst vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren er enig med den samlede opposition i, at der skal være direkte valg og skatteudskrivningsret til de nye regioner og de nye kommuner.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er meget enig med oppositionen og i øvrigt, tror jeg, med alle i, at der naturligvis skal være direkte valg og skatteudskrivningsret i landets kommuner. Hvorvidt der så også skal være det i forhold til alle regionale opgaver, er det for tidligt at sige noget om.

Strukturkommissionen har lagt seks modeller frem, som i øvrigt yderligere kan kombineres på et antal måder, og vi må nu have en debat, der tager sit udgangspunkt i opgaverne: På hvilket niveau placerer vi opgaverne, så vi skaber en offentlig sektor, der hænger bedre sammen, hvor vi

undgår gråzoner, hvor der er mindre bureaukrati, hvor der er større effektivitet i opgaveløsningen? Det er sådan set vores pejlemærker.

Kl. 14.10

Så må vi, når vi har løst den opgave og har en målsætning om, at opgaverne skal placeres så tæt på borgerne som overhovedet muligt, dvs. som udgangspunkt i kommunen, se på: Hvad står vi så tilbage med af regionale opgaver? Er det regionale opgaver, der alle sammen skal placeres i den samme region, eller er det regionale opgaver, der med fordel kan placeres i forskellige regioner?

Det må vi tage stilling til, når vi når så langt, og først på det tidspunkt giver det for alvor mening at sige noget meget sikkert om, hvordan man sammensætter de regioner, og hvad deres finansieringskilder skal være.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) Forhandling om redegørelse nr. R 7:

Udenrigsministerens redegørelse af 16. december 2003 om Europarådet.

(Redegørelsen anmeldt 16/12 2003. Redegørelsen givet 16/12 2003. Meddelelse om forhandling 16/12 2003).

Første næstformand (Svend Auken):

Inden jeg giver ordet til fru Hanne Severinsen som den første ordfører, skal jeg gøre opmærksom på, at de nye debatregler også på dette punkt indebærer forandringer for deltagerne i debatten.

Fremover vil korte bemærkninger som bekendt blive fremført fra medlemmets plads, mens ordføreren og ministeren svarer fra talerstolen. Når et medlem ønsker ordet for en kort bemærkning, bedes dette som tidligere markeret ved håndsoprækning over for mig.

Af hensyn til teknikken bedes man samtidig trykke på den sorte knap »Ønsker ordet« på panelet på medlemmets plads. Man må ikke begynde at tale, før den røde ring på mikrofonen foran en lyser – først da er mikrofonen tændt.

Det er altså nye former, vi skal anvende her, og det håber vi alle vil forløbe fornuftigt.

Forhandling

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for en meget god redegørelse, der lægger op til en vigtig debat om Europarådets fremtid. Hvad er det, vi vil bruge Europarådet til? Hvordan skal Europarådet være i det almindelige billede, der er af de mange organisationer, vi har?

Der skal være topmøde til næste år, hvor Europarådets rolle også vil blive underkastet en debat. Det er jo selvfølgelig nok ikke, fordi der er nogen, der sætter spørgsmålstegn ved de fundamentale værdier, som de demokratiske lande, der jo ikke var så mange i 1949, kunne samles om, nemlig demokrati, retsstaten, menneskeretligheder. Men man kan jo sige, at tiden er en anden end dengang. Europarådet består nu af 45 lande, det vil sige, at vi næsten har fuldt hus. Vi mangler kun Hviderusland og Monaco.

Europarådet adskiller sig fra andre internationale organisationer ved, at medlemmerne skal kvalificere sig til medlemskab. Medlemskab er ikke noget, der kommer automatisk til stater i den europæiske region. Man kan omvendt heller ikke være medlem, hvis ikke man er et europæisk land.

I teorien er det sådan, men vi må jo nok indrømme, at Europarådet er blevet mere bøjeligt i sine krav til nye medlemmer.

Europarådet har i de seneste år accepteret medlemskab fulgt af en række betingelser til stater, som ikke fuldt ud lever op til Europarådets medlemskrav. Listen af forpligtelser, som man har givet de optagne lande, vokser og vokser, og nye krav kommer til, som f.eks. da vi skulle optage Bosnien og måtte bede dem om som en af betingelserne at revidere de fjendebilleder, som fandtes i historiebøgerne om etniske grupper, de fjendebilleder, som jo desværre mange gange har ført til konflikter i området. Senest optog vi Serbien og Montenegro på nogle betingelser, som det ikke ser meget ud til at de har vilje til at opfylde, i hvert fald ikke lige nu.

Man kan så spørge, om det er fornuftigt at optage så mange nye medlemmer, som ikke fuldt ud lever op til Europarådets principper. Det er et dilemma. På den ene side sikrer en stats medlemskab af Europarådet, at den pågældende stats borgere kan benytte sig af Europarådets væsentligste institution, Menneskerettighedsdomstolen. Staten kan ved medlemskab også få støtte af Venedigkommissionen til gennemførelse af en demokratisk forfatning og fornuftig lov-

givning. På den anden side er det relevant at spørge, om Europarådet bevæger sig væk fra sine kerneprincipper og får en svækket legitimitet ved at acceptere medlemskab af stater, som ikke lever op til kravene.

Kl. 14.15

Det er et svært dilemma, men det er også et dilemma med de lande, der står udenfor, f.eks. Hviderusland. Det har jo været diskuteret en del i Political Affairs Committee, om det i virkeligheden er så godt, at de ikke er gæstemedlemmer, da vi derved ikke rigtig kan få en dialog med dem, som ønsker fremskridt og demokrati.

Når netop Europarådet består af mange stater, som er medlemmer på betingelse, så får Europarådets forskellige overvågningsinstanser en kernerolle som vagthund og demokratisk samvittighed. Overvågningsinstanserne i Europarådet er den parlamentariske forsamling, Monitor Committee, og det er også den lokale og regionale kongres, Ministerkomiteen og Venedigkommissionen samt et voksende antal ekspertgrupper nedsat af Ministerkomiteen og den parlamentariske forsamlings menneskerettighedskommissær.

Disse instanser skal være bedre til at arbejde sammen for at sikre, at Europarådets principper bliver opretholdt af medlemsstaterne. Vi skal arbejde for, at disse rapporter bliver læst og brugt i andre organisationer, herunder særligt EU og NATO.

Europarådet har nemlig i praksis ikke mange sanktioner. Man kan rāsle lidt med udelukkelse, men det er noget, som Ministerkomiteen skal vedtage i enighed, og vi så jo i sagen om Rusland, at der ikke var megen rāslen med sabelen dér. Man kan fratage stemmeret, hvilket man yderst sjældent gør. Det har heller ikke vist sig at være noget særlig godt instrument, men som vi dog nu truer Aserbajdsjan med, hvis de ikke får frigivet de mange politiske fanger.

Europarådet kan og skal først og fremmest starte en dialog, yde teknisk bistand og bidrage til den interne debat om problematiske forhold og ad den vej påvirke udviklingen i positiv retning. Her kan man tydeligt se, at der er forskel mellem de stater, der er bagefter, men hvor der er en god vilje, og de stater, hvor magthaverne klynger sig til de gamle magtstrukturer. Vi ser det især i de tidligere sovjetstater, bortset fra Baltikum. Vi ved også, at hvis der f.eks. er problemer med Tjetjenien og menneskerettighederne, er det svært for Europarådet at gøre ret meget.

Derfor er det jo også vigtigt, når man sammenligner med situationen i 1949, at sige, at vi har fået nye udfordringer. Derfor skal vi diskutere, hvad der er kerneopgaverne, og derfor bliver topmødet vigtigt, eller det bør i hvert fald blive det.

Det, der jo er vigtigt, er, at vi får en god koordinering og en arbejdsdeling mellem FN, OSCE, EU, NATO, at vi også får et godt samarbejde mellem Europarådets organer, og at vi navnlig i monitorprocessen får et godt og tillidsfuldt samarbejde mellem Ministerkomiteen og den parlamentariske forsamling.

En anden vigtig kerneopgave er at deltage i den demokratiske udvikling ved valgobservation, hvor vi er nødt til at samarbejde meget tæt med OSCE, som jo har langt flere midler til rådighed, men hvor vi jo altså her på det seneste har set nogle valg, som godtgør, at der langtfra er demokrati i f.eks. Aserbajdsjan, men hvor der alligevel sker nybrud som i Georgien, hvor vi ganske vist har set en procentandel for den nye præsident, som næsten nærmer sig de gamle tilstande i Sovjetunionen, men som vist nok alligevel er udtryk for, at man ønskede et andet styre i Georgien.

Vi skal vogte om pressefriheden, vi skal styrke Menneskerettighedsdomstolen, og vi skal i det hele taget, som udenrigsministeren konkluderer i sin redegørelse, være dem, der sørger for, at der ikke bliver de helt store europæiske skillelinjer. Nu hvor EU stadig bliver udvidet, kunne man godt frygte, at der bliver to Europaer, men der har Europarådet altså en rolle med at sikre, at der stadig væk er en fælles følelse i Europa om nogle vigtige principper, som stadig væk er de samme som dengang, nemlig demokrati, retsstat og menneskerettigheder.

Første næstformand (Svend Auken):

Er taletiden afsluttet? Godt, så er vi faktisk i den situation, at vi har op til flere spørgere.

Den første er fru Margrete Auken, og hun spørger altså fra pladsen.

Kl. 14.20

(Kort bemærkning)

Margrete Auken (SF):

Ja, det skal jeg så prøve, når vi kører efter den her model.

Jeg skal først sige, at det var udmærket, men at der var et enkelt punkt, som bekymrede, og

det var den opgivende holdning, som fru Hanne Severinsen lagde for dagen over for Tjetjenien.

Jeg tror, fru Hanne Severinsen er klar over, at det sidste, tjetjenerne snart har at håbe på, er Europarådet. Men oven i købet Danmark, hvor Venstre har spillet en rolle for at holde den sag på dagsordenen – jeg ved godt, at det har ændret sig, da man kom i regering, men alligevel – bliver så vemodig. Jeg må sige, at jeg synes, det var en meget mismodig melding, der kom nu, og jeg vil da godt spørge fru Hanne Severinsen, om hun dog ikke har lidt mere at sige end, at vi jo godt ved, at Europarådet ikke kan stille noget op?

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg mener, at jeg netop understregede, at det er et af dilemmaerne, at det er svært at gøre noget. Det er rigtigt, at Europarådet nok er det organ, der overhovedet har gjort mest, og det har også haft en betydning.

Jeg tror, at den dialog, der var med parlamentarikerne, var ved at ændre på situationen, men det er klart, at hvis man ser på situationen, som den er i dag, er den lidt mismodig. Det er ikke, fordi jeg ikke synes, at vi stadig væk skal have det på dagsordenen i Europarådet, at vi ikke stadig væk skal gøre noget, men mismodet er der selvfølgelig.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det er jo faktisk et af de punkter, hvor jeg havde håbet, at der kom noget fra Venstre og De Konservative. Jeg kan jo selvfølgelig have en vis forventning til De Konservative endnu.

Der er jo lang tid til, at vi skal have en forespørgselsdebat, af en eller anden underlig grund er den først sat på dagsordenen den 30. marts – tror jeg det er – på trods af at den er indleveret længe før jul. Det er så, hvad det er. Det havde jo været meget godt at have den nu, for når man læser ministerens redegørelse, står der jo heller ikke ret meget.

Det nævnes som noget, der er sørgmodigt, og så får vi også at vide her, at det er et dilemma. Men Danmarks rolle i hele det her forløb taget i betragtning, havde det måske været dejligt, om det havde været sådan, at man bare havde en fornemmelse af, at der i hvert fald var sat gang i noget opfindsomhed med hensyn til, hvad man kunne gøre ved den her sag.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jamen opfindsomheden er jo hele tiden at presse på, hele tiden at forlange at få en dialog og hele tiden at forlange at få mulighed for at få behandlet de sager, der er om overtrædelse af menneskerettigheder. Der er altså nogle sager i verden, som tager længere tid end andre, og det her er tilsyneladende en af de sager, som ikke kan løses lige med det samme.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg hæftede mig ved, at fru Hanne Severinsen sagde, at der ikke var mange muligheder for sanktioner, altså Europarådets muligheder for sanktioner over for lande, som ikke overholder de regler, som de har sagt at de vil overholde, eller over for lande, som ikke retter sig efter Domstolens afgørelser.

Jeg vil da gerne lige gøre fru Hanne Severinsen opmærksom på, at for det første er der mulighed for at fratage de pågældende lande stemmeret i den parlamentariske forsamling, og der er for det andet også mulighed for simpelt hen at suspendere medlemskabet.

Endelig vil jeg gerne have fru Hanne Severinssens kommentar til det, der bliver beskrevet i redegørelsen om, at det er meget ubekvem for medlemslande, især for gamle medlemslande, hvis de bliver hængt ud eller bliver kritiseret i nogle af de officielle rapporter, der kommer fra Europarådet.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

De to sanktioner, som fru Elisabeth Arnold nævnte, nævnte jeg også. Men jeg nævnte også, at det er meget sjældent, at Ministerkomiteen bliver enig om sådan noget som en udelukkelse, og at de gange, hvor vi har suspenderet et land, har det ikke været helt heldigt. Suspendering af stemmeret over for Rusland var ikke det mest heldige, for det betød faktisk, at de politikere, som er uenige med deres land om Tjetjenien, i en lang periode ikke kunne komme til orde i Europarådet. Derfor bliver man nødt til meget nøje at overveje, hvad det er for sanktioner, man bruger.

Jeg mener sådan set, at det vigtigste er, at vi ved resolutioner faktisk hænger de lande ud, som ikke overholder det, og sender disse resolu-

tioner videre både til NATO og til EU, som jo nok i virkeligheden har noget mere magt, i hvert fald rent økonomisk. Derfor betyder det noget, hvad vi siger i den parlamentariske forsamling ...

Kl. 14.25

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Elisabeth Arnold.

Hanne Severinsen (V):

Der var et spørgsmål, som jeg ikke fik besvaret.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ja, det var det sidste spørgsmål, nemlig om det ubekvemme ved at blive kritiseret, for her er der jo netop ikke nogen økonomisk sanktion overhovedet. Det vil ikke gøre nogen forskel for det land, der bliver kritiseret, at kritikken oversendes til et sted, hvor der kan lægges økonomiske sanktioner bag.

Vi husker de gange, hvor Danmark har været kritiseret af nogle af Europarådets organer, og der har det jo alene været et spørgsmål om, at vi ikke overholdt de regler, vi selv havde tilsluttet os. Der var ingen økonomi blandet ind i det, det var alene et spørgsmål om at overholde regler, vi selv var gået ind på.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg er glad for, at fru Elisabeth Arnold gentog spørgsmålet, for det er en af de vigtige ting, og der skal vi ikke undervurdere Europarådets rolle.

Jeg tror i virkeligheden, at i et Europaråd, der efterhånden består af de samme lande som EU, vil vi stadig væk have den rolle i Europarådet, at vi kan kritisere på områder, hvor EU egentlig ikke har nogen mekanismer til det. Vi mener i virkeligheden, at jo større sammenfald, der bliver mellem medlemskredsene, jo mere vil det blive en af Europarådets store opgaver i fremtiden. Et godt eksempel er jo her i sommer, hvor de danske medlemmer af den parlamentariske forsamling var enige om at bede om at få en undersøgelse af pressefriheden i Italien.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi går videre til en ny spørger. Det er en efterspurgt ordfører.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Nu nåede fru Hanne Severinsen faktisk at komme ind på det her til sidst, for jeg synes jo, at der er grundlag for at sige, at demokrati og menneskerettigheder er noget, som vi i den danske delegation ofte – i næsten de 90 pct. af sagerne i hvert fald – har en fornemmelse af er noget, som vi kan være enige om at arbejde for, specielt uden for Danmarks grænser.

Jeg synes, at en ting, det måske en gang imellem kan være lidt svær at sælge i forhold til Europarådsarbejdet, når man er ude i forsamlinger og skal fortælle folk om, hvad det er, vi går og laver, er sådan noget som, at vi satser meget på, at de nye lande skal overholde demokratiske spilleregler osv. Fru Hanne Severinsen var inde på det omkring Serbien-Montenegro og de sidste to nye lande, som vi indlemmede.

Men netop det her med, at den danske delegation tog initiativ til at få sat Italien under observation for krænkelse af en række af det, vi kunne kalde for fundamentale borgerrettigheder, synes jeg måske at fru Hanne Severinsen skulle have nævnt i sin ordførertale. Jeg tror i virkeligheden, at det måske nogle gange er det, der gør, at folk overraskes over, hvorfor vi lader sådan nogle ting ske, som vi ser ske i Italien.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Så er det jo godt, jeg bliver mindet om det endnu en gang, for jeg er helt enig. Det, jeg synes er vigtigt, er, at vi hermed ikke som måske andre steder bare stiller os op og fordømmer et eller andet. Det, der er Europarådets måde at arbejde på, er jo, at man beder om at få en undersøgelse, og på grundlag af den undersøgelse laver man nogle konklusioner, som kan være fordømmelse, men som også kan være rekommandationer af, hvordan man kunne gøre tingene bedre. Det synes jeg er en god arbejdsform, som vi burde gøre mere reklame for.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Nu så jeg godt, at ministeren virrede med hovedet, da jeg før sagde noget omkring menneskerettigheder og Danmarks indsats uden for landets grænser. Det hænger selvfølgelig lidt sammen med, at jeg har den oplevelse, at det er ting, vi er gode til at kæmpe for ude i verden, men indimellem er det på nogle felter nogle ting, som vi glemmer i Danmark. Her er det da rart at se,

at rapporten også fremhæver, at ECRI har lavet en vurdering af Danmark i 2001 og skal gøre det i 2005. Vi har selvfølgelig fra Socialdemokraterne nogle forventninger til, hvordan den rapport kommer til at se ud.

Det, jeg vil spørge fru Hanne Severinsen om, er: Er det ikke en del af arbejdet, som Venstre også lægger vægt på og synes er gode centrale elementer i Europarådets arbejde?

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det er klart, at hvis man vil undersøge andre lande, og andre lande så ønsker at undersøge Danmark, er det naturligvis noget, de er i deres gode ret til. Men som jeg understregede før, er noget af det gode ved Europarådet, at man jo, før man laver eventuelle bedømmelser af ting, man vil kritisere, faktisk undersøger sagen, at man har rapportører, der ser nærmere på, hvad det er, der er foregået.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge Vestres ordfører, fru Hanne Severinsen – også fordi fru Hanne Severinsen er et af de medlemmer, der har været længst med i Europarådsdelegationen og også har været ansvarlig for monitoreringen af Ukraine – om fru Hanne Severinsen deler den opfattelse, at Europarådet i virkeligheden i øjeblikket står i en meget, meget alvorlig situation, forstået på den måde, at der i hele Østeuropa i forbindelse med ændringerne efter Murens fald blev opbygget en fantastisk forventning til Europarådet, og at Europarådet i høj grad er kommet igennem 1990'erne i kraft af denne enorme forventning til, hvad Europarådet skulle bidrage til de forskellige lande, men at den forventning er ved at kølne nu, og at vi i visse lande i Østeuropa tværtimod ser et lidt kynisk forhold til Europarådet.

Jeg kunne godt tænke mig at høre fru Hanne Severinssens holdning til den vurdering.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jamen det var faktisk også derfor, jeg talte om de dilemmaer, vi har i Europarådet, fordi vi på den ene side jo har accepteret en masse ting, som vi måske burde have kritiseret lidt nøjere, men på den anden side ikke har villet udelukke nogen og derfor har optaget flere og flere på betingel-

ser, som vi godt nok holder fast i, men som vi jo godt ved ikke helt bliver efterlevet.

Der er jo selvfølgelig mange navnlig oppositionelle kræfter i Østeuropa, som godt kunne tænke sig, at vi holdt lidt voldsommere fast i kritikken. Jeg synes også, at vi gør det så meget, som vi nu kan. Både hr. Søndergaard og jeg selv, som sidder i the Monitor Committee, hører jo til dem, som prøver at holde fanen højt. Men vi befinder os jo i det dilemma, hvor højt vi skal holde fanen, for i sidste ende er det jo udelukkelse, som er den eneste sanktion.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Men det er der, jeg måske savner lidt fra Venstres ordførers side og i virkeligheden også i den ellers udmærkede redegørelse, som er kommet fra udenrigsministeren: nogle forslag til, nogle ideer til, hvordan Europarådet kan undgå at blive ødelagt af den krise, man kan sige man er inde i; nogle konkrete forslag til, hvad man kan forestille sig at Europarådet kunne gøre, både i den parlamentariske del og i ministerdelen, for ikke at blive ved med, som vi efter min mening har gjort i de sidste par år, at stå i den situation, at der er lande, der siger, at det ikke er så vigtigt, hvad Europarådet siger, og som relativt kynisk spekulerer i, at der kommer en kritik fra Europarådet, den varer en kort periode, og så forsvinder den. F.eks. Aserbajdsjan meget tydeligt her til sidst, hvor man fuldstændig kynisk spekulerer i disse forhold: O.k. vi myrder nogle stykker og sætter nogle hundrede stykker i fængsel, men kritikken går nok over på et tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Når hr. Søren Søndergaard nævner Aserbajdsjan, vil jeg sige, at vi jo faktisk har lavet et udkast til en resolution, hvor man faktisk går det skridt, at man vil true med medlemsfratagelse eller stemmeretsfratagelse.

Jeg mener, at vi skal insistere, og selvfølgelig skal vi også bede Ministerkomiteen om, at der er lidt mere bid i. Det er jo nok der, det i virkeligheden nogle gange er strandet, at der er kommet noget kritik fra den parlamentariske forsamling, men den er ikke rigtig blevet fulgt op af Ministerkomiteen. Så er der jo hele princippet med, at det helst skal være enstemmigt. Det princip så jeg meget gerne at man fraveg, så man fik lidt mere bid i ministerkomiteen.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til fru Hanne Severinsen. Den næste ordfører er hr. Lars Kramer Mikkelsen.

Kl. 14.35

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg vil gerne på Socialdemokraternes vegne begynde med at takke udenrigsministeren for redegørelsen. Denne type årlige redegørelser, hvor Folketingets medlemmer holdes ajour med Europarådets arbejde, anser jeg som meget nyttige. Det er sundt i det politiske arbejde at standse op og gøre status med jævne mellemrum. Det er samtidig vigtigt hele tiden at forsøge at få sat fokus på Europarådets arbejde, dels fordi Europa i de kommende år ændres hastigt, dels fordi en europæisk forfatningstraktat uvægerlig vil øge Europarådets betydning.

I Socialdemokratiet lægger vi stor vægt på Europarådets arbejde med menneskerettigheder, borgerrettigheder i bred forstand. Det fremgår af redegørelsen, vil jeg skynde mig at sige, at udenrigsministeren er enig i denne betragtning. Området er omdrejningspunktet for Europarådets arbejde. Det fremgår også tydeligt af redegørelsens status over rådets arbejde både historisk og i det forløbne år.

Overvågningsarbejdet har været meget betydeligt, ikke mindst, som fru Hanne Severinsen var inde på, i Tjetjenien, men overvågningsvirksomheden i knap så problemfyldte medlemslande, herunder Danmark, er ikke mindre vigtig. Som omtalt i redegørelsen blev Danmark forrige år kritiseret af Den Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance, ECRI, som jeg var inde på i mit spørgsmål tidligere. Det er jo aldrig rart at få sådan en kritik, men ikke desto mindre er det nødvendigt at respektere den og bakke op. Hvis vi mener noget med vores arbejde i alle internationale sammenhænge, må vi selvfølgelig også mene noget med det arbejde hjemme i Danmark.

ECRI skal i 2005 komme med en lignende rapport som i 2001 om Danmark. Den ser vi frem til; Socialdemokraterne har stor respekt for ECRI's arbejde.

Demokrati er en af de værdier, vi i Europa påstår vi sætter højest, men demokrati er andet og mere, end at flertallet bestemmer, hvem der skal lede landet. Demokrati handler også om retssikkerhed, ytringsfrihed og deling af magten. Derfor kan man med rette sætte spørgsmålstegn ved demokratiets tilstand i dagens Italien, hvilket et flertal af den danske europarådsdelegation har

grebet an på den måde, at vi har arbejdet for at få undersøgt forholdene omkring retssikkerhed og ytringsfrihed.

Socialdemokraterne mener ikke, at vi med rimelighed kan stille høje krav til nye landes optagelse, samtidig med at vi dagligt kan se overtrædelser i gamle medlemslande. Uden sammenligning i øvrigt vil det være hamrende utroværdigt at lukke øjnene for demokratiske problemer i Italien, mens vi undersøger de samme problemer i Ukraine eller for den sags skyld Tjetjenien.

Demokrati er ikke et trofæ, man kan sætte på kaminhylden, når man har opnået det, det er en tilstand, der aktivt skal plejes, også selv om man er et af Europas gamle demokratier, som Italien eller for den sags skyld Danmark er. Derfor skal Italien under observation.

Jeg vil gerne i dag bede om udenrigsministerens kommentarer til det arbejde, som nu skal indledes på baggrund af et flertal i den danske delegations initiativ. Det varmer jo med lidt opbakning herhjemmefra, når man skal sætte sådan noget i gang i Europarådet. Det varmer dernede i Strasbourg, når vi sidder de mange uger om året og arbejder, at vi får ministerens kommentarer til den indsats over for Italien.

Jeg vil da godt i øvrigt bede udenrigsministeren om i sit svar senere at give en kort status, hvis det er muligt, over, hvor vi p.t. er med henblik på overholdelse af bare de basale menneskerettigheder i øvrigt. Hvor langt er vi som europarådsnation i forhold til dialogen om de åbenlyse krænkelse af menneskerettighederne i Tjetjenien, som fru Hanne Severinsen også tidligere var inde på? Hvad er ministerens øjebliksbillede set i hans objektive af forholdene i Tjetjenien? Jeg skal ikke lægge skjul på, at det på mig virker lidt som en af de glemte konflikter set i lyset af udviklingen i verden i øvrigt, selv om der foregår systematiske grove krænkelse og overtrædelser af menneskerettighederne.

Terrorbekæmpelse har også sat sit præg på Europarådets arbejde. Socialdemokraterne støtter selvfølgelig op om det arbejde, når det udføres gennem internationale organisationer, hvor dette arbejde naturligt bør ligge og beslutninger tages.

At dette arbejde er meget vigtigt for Europarådet, er desværre også i de forløbne år blevet bevidst ved rædselsfulde eksempler på international terrorisme, som vi må gøre alt for at få stoppet gennem en effektiv indsats, ikke mindst i FN og naturligvis også i Europarådets arbejde.

Kl. 14.40

Derfor er det da også positivt, at Europarådet bliver ved med at få flere medlemmer, f.eks. at der er sket optagelse af Bosnien-Hercegovina og Serbien-Montenegro siden redegørelsen om Europarådets arbejde sidste gang.

Men flere medlemmer betyder selvfølgelig også tungere beslutningsprocesser og en skarp opmærksomhed på demokratiseringsprocessen i de nye lande. De nye lande er kun spæde demokratier, men de har, synes vi, vist vilje og vist fremskridt, selv om de ikke dagligt er lige synlige. Der er ingen tvivl om, at optagelsen, som redegørelsen påpeger, har givet et hjælpsomt puf frem mod yderligere demokratisering af de to lande, hvis optagelse da også har været betinget af, som fru Hanne Severinsen var inde på, en lang liste med krav, der forventes opfyldt i landene.

Det har selvfølgelig ikke kunnet undgå at føre til diskussioner om optagelse af lande, der ikke på optagelsestidspunktet kunne leve op til de strenge optagelseskrav. I tilfældet Bosnien-Hercegovina og Serbien-Montenegro mener jeg, at vi gjorde det rigtige, selv om der bestemt er lang vej igen, før vi kan tale om, at begge lande er egentlige demokratier.

Trods øgningen i antallet af medlemslande har Europarådets budgetter i de senere år oplevet en, som det hedder, real nulvækst trods nye initiativer og optagelsen af nye lande. I redegørelsen skriver ministeren om Danmarks andel, der andrager ca. 21 mio. kr., at Danmark sammen med de øvrige nordiske lande vil søge at sikre midlerne til Europarådets kerneområder, herunder at især beskyttelsen af menneskerettighederne får den fornødne finansiering – det tror jeg er et direkte citat. Det lyder interessant, vil jeg sige til ministeren, og jeg vil give Socialdemokraternes tilslutning hertil.

Udtrykket den fornødne finansiering i forbindelse med menneskerettigheder er jo interessant, idet det jo ellers er et af de områder, som man kan sige at regeringen måske ikke er mest kendt for i Danmark, nemlig at sætte den fornødne finansiering til menneskerettighedsarbejdet til rådighed. Jeg tænker selvfølgelig her på den ejendommelige behandling, regeringen sammen med Dansk Folkeparti udsatte Det Danske Center for Menneskerettigheder for.

Men altså fuld opbakning fra S til den nye linje om den fornødne finansiering til beskyttelse af menneskerettighederne. Hvis regeringen har problemer med at finde et flertal sammen med Dansk Folkeparti om denne formulering, kan

jeg love, at S er parat til at støtte op om regeringens nye linje.

Jeg vil gerne slutte af med at takke den øvrige delegation i Europarådet for et godt samarbejde. Jeg synes ofte, man kan sige, at vi udfører en vigtig indsats – det er jo altid godt at kunne få lov til at rose sig selv – men desværre ikke altid med den helt store bevågenhed over for et arbejde, som i virkeligheden er utrolig vigtigt.

Jeg synes også, der skal lyde en lille tak til den danske repræsentation i Strasbourg for et forbilledligt samarbejde. Der ydes en stor indsats for at bistå den danske delegation. Og til ministeren en tak for redegørelsen og et socialdemokratisk løfte om en fortsat styrket indsats for menneskerettigheder i en forhåbentlig fortsat fælles indsats også på dansk jord.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, at den socialdemokratiske ordfører var lige lovlig generøs i sin uddeling af ros til regeringen, for så vidt jeg kan se, er der da ikke nogen som helst handling sat bag de smukke ord om, at man vil styrke menneskerettighedsarbejdet. Jeg har ikke set nogen tegn i sol og måne på, at der bliver sat flere penge af til Europarådets arbejde, eller at der er en styrkelse af Menneskerettighedsdomstolens arbejde. Så jeg synes, det måske mere er et håbefuldt udsagn end en egentlig tilslutning til en reelt ny politik.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jamen man skal jo være glad for de få formuleringer, man kan finde i sådan nogle sammenhænge, som man kan rose. Men når jeg netop hiver fat i formuleringen »at skaffe den fornødne finansiering til arbejdet til den fortsatte styrkelse af menneskerettighederne«, så synes jeg, at det i hvert fald er en positiv formulering, som jeg klart vil give Socialdemokraternes tilslutning til her fra talerstolen, for jeg er ikke helt sikker på, at det vil være en økonomisk vilje, der vil ligge hos det, der normalt er regeringens støtteparti, nemlig Dansk Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne spørge hr. Kramer Mikkelsen, om han sammen med os andre, som repræsenterer de øvrige partier i Folketinget, vil huske regeringen på, når regnskabet time nærmer sig, at man

altså har givet et løfte om at give øget finansiering til Europarådets arbejde.

Kl. 14.45

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Vi har jo fra tid til anden debatter om økonomien, ikke mindst på det udenrigspolitiske område. Og jeg er ikke et sekund i tvivl om, at vi jo har fået tilsagn om i redegørelsen her, at der vil være den fornødne økonomiske dækning. Derfor vil jeg selvfølgelig sige, at vi vil støtte op om det arbejde, det tilsagn har jeg givet i dag, også sammen med de andre oppositionspartier.

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren skal blive stående, og den næste spørger er fru Margrete Auken.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg er da også spændt på at se, hvor det står henne, at der skal penge i, men jeg er da meget glad for, at der er en, der har opdaget det, så det ser vi bare frem til.

Det, jeg godt vil spørge om, er, at hr. Lars Kramer Mikkelsen undervejs nævnte, at det havde været godt med den sidste ECRI-rapport, der kom om Danmark, hvor der var kritik af Danmark. Nu husker jeg jo debatten, og jeg skal love for, at fornærmelsen var nogenlunde olympisk over, at et så pænt land som Danmark kunne blive kritiseret. På det tidspunkt havde vi en socialdemokratisk regering, så man havde stor opbakning til sin forargelse. Jeg tror kun, der var et pip fra SF og Enhedslisten om, at det måske var berettiget, og at det ikke var så godt med tolerancen osv. i Danmark.

Det er ikke sådan for at vade i noget, men jeg kan bare huske det. Og det, jeg så vil spørge om nu, og som jeg også godt ville have haft lejlighed til at spørge Venstres ordfører om før, er, hvordan man egentlig forestiller sig, at det vil blive, når den næste gang kommer i 2005, hvor det i hvert fald ikke er blevet bedre i Danmark med tolerance og antiracisme osv., om Socialdemokratiet dér har et bud på, om de på det tidspunkt virkelig vil sige: Vi tager det minsandten alvorligt, også når det er Danmark, det går ud over.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg ved ikke helt, om jeg lidt skal opleve det som salt i såret eller hvad. Det er jo rigtigt, og det var

jeg også inde på i mit spørgsmål til fru Hanne Severinsen, at det jo aldrig er sjovt at blive udsat for en sådan kritik, det var det jo heller ikke for den siddende regering. Men som jeg sagde i mit spørgsmål tidligere også her, skal vi, hvis vi mener noget med vores internationale indsats rundt omkring i verden, selvfølgelig også kunne modtage den kritik, vi får. Det er klart, at det aldrig er sjovt, men vi vil da selvfølgelig modtage den kritik, som kommer. Ligesom vi er med til at kritisere udlandet, skal vi også modtage den kritik, der kommer, når den kommer, i 2005. For det er jeg sådan set ikke i tvivl om at den gør.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det vil jeg så bare godt for det første sige tak for og sige, at jeg tror, vi får hårdt brug for at stå sammen om det, også for at fastholde, at vi, selv om vi indimellem synes, at det kunne de da godt have været lidt mere nænsomme med, og vi er jo så flinke osv., så lytter, for vi taber jo troværdighed hos de andre lande, hvis vi bliver så smaskfornærmede, som vi faktisk blev sidste gang.

Jeg kan huske, at jeg sad i en af komiteerne – jeg skal ikke sige, hvem den anden, som kritiserede voldsomt, var – og når jeg protesterede, blev der sagt fra medlemmet af Legal Affaires Committee: Det er klart, hun er jo også i mindretal, så hende behøver man jo ikke at regne med. Det er selvfølgelig det, der er problemet, at det jo er flertallet, der bliver kritiseret, når en sådan rapport kommer.

Jeg vil benytte lejligheden her til at kvittere for, at Socialdemokratiet er opmærksom på, at det her altså kan komme til også at gå ud over deres egne på en måde, så man altså skylder at høre godt efter, så det ikke bliver omsonst, når man kritiserer lande som vores.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Som sagt mener jeg, at det er derfor, vi er en part af det her arbejde. Danmark er et af de centrale medlemmer i Europarådet, og derfor er det vigtigt at sige, at vi også må tage imod den kritik, der kan komme.

Må jeg ikke lige sige til det, jeg ikke fik svaret på før om formuleringen »den fornødne finansielle dækning«, at jeg tror, jeg citerer korrekt. Jeg kan ikke huske, om det er på den sidste side i redegørelsen, der står »herunder at især beskyttelsen af menneskerettigheder får den for-

nødne finansiering.« Jeg mener rent faktisk, det er et korrekt citat fra formuleringen i redegørelsen, men jeg kan ikke huske, hvad side det er på, for jeg har glemt at få den med herop; det er jo problemet med den nye spørgemåde her. Men jeg kan finde den til fru Margrete Auken bagefter.

Jeg synes, det står meget klart, at regeringen sender nye signaler på banen i den sammenhæng, om man så må sige, og det er jeg glad for.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er den sidste foreløbige spørger hr. Per Dalgaard.

Kl. 14.50

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Når vi nu taler så meget om denne her omtalte rapport fra 2001, så ved jeg godt, man ikke har alle data præsent, og at det ikke er sikkert, at hr. Lars Kramer Mikkelsen har det. Men jeg vil alligevel spørge, om han kan huske, hvor mange mennesker der egentlig gennemførte den undersøgelse i Danmark, som denne rapport er baseret på, og hvor mange forskellige steder de besøgte, og hvilke steder det var. For så vidt jeg husker, var det et fåtal af mennesker, der kom herop, og de besøgte tre forskellige steder, som var udvalgt af nogle af godhedsindustriens koryfæer.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg må tilstå, at jeg ikke kan huske detaljerne i, hvordan det grundlæggende arbejde for rapporten i sin tid blev lavet, men jeg kan jo ikke sige andet, end at når Danmark er med til at sende observatører ud til andre lande, så foregår det jo, går jeg ud fra, på relativt samme facon. Det er jo ikke særlig mange mennesker. Det er dyrt at sende folk rundt og lave de rapporter, men ikke desto mindre foregår det jo med en professionel indsats af mennesker, som er vant til at lave de her rapporter og har rejst rundt i masser af europæiske lande og foretaget den her overvågning.

Så jeg tror på, at da man i sin tid lavede den rapport i Danmark, var det på et veldokumenteret grundlag, at man nåede frem til det resultat, som altså var den kritik, der ikke var særlig rar at modtage og bestemt ikke var særlig rar at modtage for den daværende regering, men som vi jo efter min bedste overbevisning var nøds-

get til at modtage og inddrage i vores politiske arbejde i landet.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at man forsøger at gøre sit bedste, men når de mennesker, der laver sådan en undersøgelse, kun besøger steder, hvor man i forvejen ved, hvilke svar man får, så synes jeg simpelt hen ikke, at sådan en rapport er noget, der er værd at snakke om. Fremmedhad og intolerance i vores land, o.k., det findes måske nogle få steder, men alligevel.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg ved ikke, hvad jeg skal svare på det spørgsmål. Det var jo blot en politisk konstatering, at man mente, at man kendte svaret på forhånd. Jeg fastholder bare, at det arbejde, der foregår i ECRI, har vi dyb respekt for i Socialdemokratiet. Og vi mener, at når vi er parate til at sætte andre lande under observation, så skal vi selvfølgelig også modtage den kritik, vi får, når vi selv bliver sat under observation. Sådan er det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er den sidste spørger fru Hanne Severinsen.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Er hr. Lars Kramer Mikkelsen ikke enig med mig i, at når man modtager kritik, så skal man selvfølgelig efterleve de ting, der bliver påpeget, men hvis der faktisk er ting, der ikke er i overensstemmelse med vores demokratiopfattelse, som f.eks. når man anbefaler, at man skal have noget statslig presse, som skal sørge for at korrigere anden presse osv., så er det legitimt, at vi diskuterer, om det råd er det bedste? Lige så vel som hvis jeg kommer med nogle råd i Ukraine, så bliver de selvfølgelig også udsat for stor diskussion, og så er det jo i sidste ende – og det er jo det gode ved den parlamentariske forsamlings måde at arbejde på – at vi så stemmer om det efter stor diskussion, så alle synspunkter kommer frem. Men det er selvfølgelig klart, at man må diskutere nogle af konklusionerne. De er jo ikke kommet fra himlen.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Ja, det er præcis også derfor, jeg svarer hr. Per Dalgaard, at vi så må inddrage det i vores politi-

ske arbejde. Selvfølgelig er ECRI ikke både en undersøgende, udøvende og dømmende magt, var jeg lige ved at sige, hvis det begreb findes – de to sidste gør i hvert fald. Det er klart, at man må inddrage i den politiske debat, hvordan den kritik er kommet til veje, men jeg fastholder altså, at jeg synes, deres arbejde er vigtigt, og at vi har dyb respekt for det i Socialdemokratiet.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er spørgsmål til hr. Lars Kramer Mikkelsen forbi i denne omgang, og så er det hr. Per Dalgaard som ordfører.

Per Dalgaard (DF):

Først vil jeg sige tak for redegørelsen til udenrigsministeren. Det er en fyldig rapport, som efter min mening har visse udeladelser. Det vil så fremgå af min tale her.

Europarådet er efterhånden en gammel institution, ca. 55 år, og man kan derfor spørge, om det stadig væk har sin berettigelse. Opfylder det stadig væk sit oprindelige hovedformål, nemlig at få nationerne til at tale sammen på en anstændig vis frem for at bekrige hinanden, hvis uoverensstemmelser opstår? Netop den oprindelige tanke at tale i stedet for at slå var og er ganske smuk og er selvfølgelig den bedste vej ud af problemerne landene imellem. Og selvfølgelig skal den opgave fortsættes.

Kl. 14.55

Men der er også en anden passus i den oprindelige statut fra 1949, som siden har fået en for mig uacceptabel drejning. Oprindeligt stod der i statuten for Europarådet, da dette blev oprettet i 1949:

»Regeringerne i kongeriget Belgien, kongeriget Danmark, Den Franske Republik, Den Irske Republik, Den Italienske Republik, storhertugdømmet Luxemburg, kongeriget Nederlandene, kongeriget Norge, kongeriget Sverige og det forenede kongerige Storbritannien og Nordirland er overbeviste om, at det er af afgørende betydning for bevarelse af menneskets samfund og civilisationen, at freden befæstes på grundlag af retfærdighed og internationalt samarbejde, som på ny bekræfter deres tillid til de åndelige og etiske værdier, som er folks fælles arvelod og den sande kilde til personlig frihed, politisk uafhængighed og til et styre hvilende på lov og retsprincipper, som danner grundlaget for ethvert sandt demokrati.«

Det var den oprindelige tekst. Der står så i øvrigt en hel del mere i de dér statutter, men det er irrelevant i den her sammenhæng.

I den nyere udgave har man egentlig ændret denne passus. Nu står der, og jeg citerer:

»Med andre ord skal medlemsstaterne forvalte og udvikle demokrati og menneskerettigheder. Det skal de gøre ved at samarbejde om at opbygge og udvikle landene som demokratiske retsstater og som socialt ansvarlige stater og ved at arbejde for Europas kulturelle identitet, der lægger vægt på det mangfoldige.«

Hvad er nu det for noget? »Lægger vægt på det mangfoldige«. Det har aldrig været en formulering, der tidligere har været brugt af Europarådets fædre. Det er helt tydeligt, at det er indført senere, og at det er hentet i de kulturradikales ordbog, som blot skal legitimere en masseindvandring i Europa.

Men vi har ikke brug for en mangfoldighed af den slags, der viser sig i Europa i dag, hvor 90 pct. af indvanderne etablerer sig i store parallelsamfund langt væk fra de demokratiske samfund, som egentlig var den oprindelige tanke for europarådsmedlemmerne, for disse mennesker, der kommer hertil, har valgt at slå sig ned i parallelsamfund, hvor kun islams formørkede kultur hersker.

Denne fordrejning af Europarådets oprindelige formål har desværre generelt set vundet større og større indpas i rådets arbejde og holdninger. Vi får ved ethvert møde dernede i Strasbourg en dosis af disse politisk korrekte holdninger.

Et eksempel er åbningstalen fra Peter Schieder i anden session 2003, hvor han siger, at de har justeret deres mødekalender, så den tager hensyn til de forskellige religiøse grupperingers helligdage.

Hele hans åbningstale fra den tredje session i 2002 var én lang tale om, hvor overdrevne bekymringerne i Europa for masseindvandringen er, og den indeholdt bandbuller mod de partier, der taler de bekymrede borgeres sag. Ikke et ord om den kulturelle konflikt, som denne indvandring medfører, og slet ikke, at årsagen til immigranternes problemer ligger i deres egen kultur.

Ligeledes er det også blevet god tone i Europarådet hele tiden at fremføre, at USA er den store skurk i verden og som sådan den egentlige årsag til alle konflikter. Her sætter Frankrig sit store fingeraftryk sammen med socialistiske grupper fra Tyskland, Belgien, England og Sverige.

Det er et yndet objekt at slå på USA. Således er også den politisk korrekte, bedrevende og fordømmende holdning blevet fremherskende i Europarådet.

Dansk Folkeparti finder, at dette er en fordrejning af rådets oprindelige formål, og at organisationen bør bidrage til en mere anstændig og værdig politik blandt Europas lande og specielt hos de nye medlemslande fra det gamle Sovjet, selv om nogle dér har endog meget svært ved demokratiets basiselementer.

På den anden side skal der ikke herske tvivl om, at Dansk Folkeparti ved enhver given lejlighed vil bekæmpe denne politisk korrekte kulturradikale fordrejning af Europarådets formål. Vi vil hele tiden søge at fremme Europas fælles arvelod baseret på den kristne kultur og afviser ethvert forsøg på at gøre denne verdensdel til et multikulturelt, kaotisk samfund, sådan som bl.a. åbenbart Europarådets præsident gerne ser det.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, og vi beder ordføreren om at blive stående.

Inden vi nu går over til spørgsmål, vil jeg gerne sige, hvad vi herfra har påtalt før: Det er ikke acceptabelt at tale nedsættende generelt om en fremmed tro, hverken om kristendommen, jødedommen eller islam. Derfor må jeg kraftigt henstille, at man undgår den slags udtryk.

Kl. 15.00

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

For det første forstod jeg ikke helt, hvordan nogle grupper socialister og franskmænd kan vedtage noget i Europarådet. Mig bekendt er det altså sådan, at den gruppe, som hr. Dalgaard selv er medlem af, plus de to andre borgerlige grupper, altså den konservative, den kristelig-demokratiske og den liberale gruppe, har et kæmpemæssigt flertal i Europarådet – eller har jeg taget fejl? – så hvis man skal bebrejde nogen, skal man vel bebrejde dem fra sin egen kreds, som efter hr. Dalgaards mening stemmer forkert, og ikke nogen andre.

Jeg går ud fra, at det var meget bevidst, at hr. Dalgaard sagde den kristne kultur og ikke inkluderede jøderne. Jeg går altså ud fra, at det var helt bevidst, at hr. Dalgaard ikke nævnte jøderne, efter alt hvad vi har oplevet i Europa med udryddelse af 6 millioner jøder osv., mange af dem kommet fra Østeuropa som indvandrere, fremmede, over grænserne, fattige, samlende sig i ghettoer.

Det er helt i tråd med den opfattelse, som Dansk Folkeparti og hr. Søren Krarup fra Dansk Folkeparti i øvrigt har i spørgsmålet om jøderne.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Med hensyn til hvorvidt der er flertal eller ej, eller om noget kan vedtages eller ej, så er det holdningerne, jeg taler om.

Jeg taler om de fremtrædende holdninger ud fra de kulturradikales ordbog, som går ud på, at det er synd for alle de mennesker, der kommer hertil, og at Europas befolkninger egentlig fuldstændig unødvendigt bekymrer sig om de ændringer, der sker i Europa. Det er præcis den samme holdning, som vi kan se mange politiske partier her i Tinget også har.

Om jeg skelnede mellem kristne og jøder? Det har jeg ikke gjort bevidst. Det, jeg taler om, er Europas kristne kultur, og for den sags skyld kan de i øvrigt for mig godt blive inkluderet i den.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

For det første er det jo altså noget ugudeligt vrøvl at begynde at snakke om socialisterne, når kendsgerningen er, at de borgerlige har et kæmpeflertal i Europarådet. Fej for egen dør!

Hr. Dalgaard kan beskæftige sig med sin egen gruppe i stedet for at stå på Folketingets talerstol og give et forkert indtryk. Hverken socialisterne eller venstrefløjen kan vedtage så meget som en eneste linje i Europarådet. Det er kendsgerningen, at det kan kun de borgerlige, herunder den fløj, som hr. Dalgaard selv er en del af.

For det andet: Hr. Dalgaard glemte jøderne! Jamen det er da mageløst. Vi står her og snakker om Europarådet, som blev opbygget på ruinerne af et Europa, hvor 6 millioner jøder var blevet myrdet, og hr. Dalgaard glemte jøderne – gud fader bevar mig vel.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Man behøver ikke at tilkalde alle magter her i huset.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Kære hr. Søren Søndergaard: Tag det roligt. Jeg forsøger overhovedet ikke at skelne mellem nogen eller glemme nogen, hverken bevidst eller ubevidst. Det skal hr. Søndergaard tage ganske roligt.

Med hensyn til hvem der har flertal i Europarådet: Det er de fremtrædende holdninger, jeg taler om. Det er de fremtrædende holdninger til, at man ikke skal bekymre sig om de europæiske landes kulturelle ændringer i disse år. Det argumenterer jeg for at man skal, og det undrer mig, at det overhovedet ikke er nævnt i udenrigsministerens redegørelse.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Hvis ikke man må tilkalde de højere magter, så må man nøjes med at sige tak for kaffe eller noget i den stil, for det er sådan, jeg oplever det, når jeg hører hr. Per Dalgaards indlæg. Hr. Per Dalgaard mener, at Europarådet har bevæget sig væk fra det, der var kernen i, tanken bag Europarådets arbejde.

Jeg har jo været nødsaget til at læse mig til en masse ting, for jeg har ikke siddet i Europarådet i særlig lang tid, men jeg må tilstå, at jeg tror ikke, hr. Per Dalgaard har sat sig så grundigt ind i tingene, som han burde gøre, hvis han mener, at vi har bevæget os væk fra kernen i Europarådets arbejde.

Jeg må spørge hr. Per Dalgaard: Hvad opfatter hr. Per Dalgaard er kernen i Europarådets arbejde, hvis ikke det netop er menneskerettigheder og ikke det her med de korrekte holdninger, velmenighed, og hvad ved jeg?

Jeg må sige, jeg synes, det er en pinlig optræden, Dansk Folkeparti yder i denne her sammenhæng omkring Europarådets arbejde. Det må jeg sige.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Dansk Folkeparti fortsat går ind for Europarådets arbejde. Det, jeg beklager, er den ændring, der er sket i den politiske måde at fremføre tingene på og måske i øvrigt også i den manglende stillingtagen til de ændringer, der sker i Europas lande i disse år i forbindelse med, at der kommer kulturer ind i landene i store mængder, som egentlig ikke accepterer de demokratiske principper, og som ikke vil acceptere den kristne kultur.

Det anser jeg for et kæmpeproblem, det anser vi for et kæmpeproblem, og det er en problematik, der overhovedet ikke drøftes i Europarådet, i hvert fald ikke at det er et problem. Tværtimod fremføres det gang på gang fra talerstolen og også fra præsidenten i Europarådet, at der ikke

er nogen grund til at bekymre sig om det, og at alle de mennesker, der kommer til Europa i dag, er nogle stakler, som vi skal tage os af, uanset hvilken holdning de egentlig har inderst inde. Det anser jeg for et kæmpeproblem.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Er sagen i virkeligheden ikke den, at Dansk Folkeparti grundlæggende er imod det, som opfattes som centrale kerneområder i Europarådets arbejde? Er sandheden ikke den, at når Dansk Folkeparti hører ordet menneskerettigheder, så løber det dem koldt ned ad ryggen, fordi det sådan set ikke er noget, de i virkeligheden synes er særlig interessant at beskæftige sig med?

Man ser det jo i den måde, Dansk Folkeparti håndterer det politiske Danmark på, og hvis man har den samme holdning i udenrigspolitik, som man har i dansk politik, så er det jo indlysende, at menneskerettigheder ikke er noget, som overhovedet er et centralt element i Dansk Folkepartis program. Man hører tydeligt på hr. Per Dalggaard, at det er det, der er problemet.

Jeg stillede spørgsmålet: Hvad opfatter hr. Per Dalggaard som værende et centralt element i Europarådets arbejde? Det fik jeg ikke noget svar på.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Dansk Folkepartis holdning til menneskerettighederne er, at landene skal behandle menneskerne ordentligt. Vi ynder nogle gange at kalde det borgerrettigheder, de rettigheder, det enkelte menneske har til at agere i et land, når det optræder pænt og anstændigt inden for rammerne af de love, der gælder i det pågældende land. Vi accepterer selvfølgelig de grundrettigheder, som Europarådet bygger på: retsstat, fri presse, flerpartisystemer osv.

Det, der er problemet i forbindelse med begrebet menneskerettigheder, er ikke det, som man i almindelighed opfatter som menneskerettigheder. Det er de ekstra ting, der er kommet ind, hvor menneskerettighederne i dag defineres på en sådan måde, at vi skal acceptere, at Europas lande bliver oversvømmet af nogle kulturer, som egentlig er modstandere af vores demokratier og vores kristne grundlag.

Det er det, der rent faktisk i dag er defineret som menneskerettighederne af nogle grupper og nogle organisationer i Europa, som Europarådet og EU i øvrigt støtter. Jeg finder det yderst

beklageligt, at det har taget den drejning. Det ville for os have været meget bedre, om menneskerettighederne stadig væk havde det oprindelige indhold.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det har de jo præcis også, kan jeg sige til hr. Per Dalggaard. Menneskerettighedskonventionen er jo i sin grundtanke fuldstændig uændret fra 1949 og til nu, og den bygger netop på retten til at være forskellig, retten til at være i et mangfoldigt samfund.

Begrebet mangfoldighed, som hr. Per Dalggaard har så meget imod, bygger jo netop på den smertelige erfaring, Europa gjorde, fordi der var et land, der ikke ville acceptere mangfoldighed. Der var et land, der ville brænde bøger, som ikke var ordentlige, som forbød kunst, der ikke var ordentlig, som forbød religion, som ikke passede til flertallet. Netop mangelen på tolerance og mangfoldighed er jo grundlaget for Europarådets oprettelse.

Jeg vil da gerne stille hr. Per Dalggaard et helt konkret spørgsmål: Vil hr. Per Dalggaard ekskludere de medlemmer af Europarådet, der har islam som hovedreligion? Det gælder Tyrkiet, Albanien, Bosnien-Hercegovina og Aserbajdsjan.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Retten til forskellighed er ganske udmærket, og den accepterer vi. Men når den forskellighed egentlig har et indhold, der går på, at det land, som man frivilligt har valgt at slå sig ned i, har et system, som man ikke kan acceptere, og det vil man lave om, så synes jeg nok, at den ret til forskellighed er kammet over. Så er det ikke en ret til forskellighed, de pågældende grupper udøver, så er det simpelt hen retten til at lave det hele om, og det vil vi ikke acceptere.

Alle de eksempler med at brænde bøger osv. er der jo ingen fornuftige mennesker, der synes er nogen god idé, og selvfølgelig heller ikke Dansk Folkeparti.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Nu ved jeg godt, at Dansk Folkeparti ikke er meget for at lave tingene om, men alle vi, der er valgt i det danske demokrati, er jo valgt, fordi der er ting ved det danske samfund, vi gerne vil have lavet om. Vi har en ramme i Danmark, der

hedder den danske grundlov, det er den vi arbejder inden for, men jeg vil da have lov til at arbejde for at ændre det danske samfund inden for de rammer, den danske grundlov giver.

Jeg går da ud fra, at hr. Per Dalggaard i sit politiske arbejde også arbejder på ændringer af samfundet. Det, at man siger, at ingen må deltage i det politiske arbejde i landet med det formål at lave landet om, vil da være det samme som at sige, at alt skal forblive, som det er, og at intet må forandres.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Selvfølgelig skal man i sit politiske arbejde arbejde for at lave nogle ting om, som man nu synes skal laves om. Men det skal jo være inden for landets demokratiske rammer, og der er da ingen, der kan komme her og påstå, at det, som vi oplever i øjeblikket fra f.eks. – nu er hr. Svend Auken her ikke, så jeg tør godt sige det – islams side, er inden for de demokratiske rammer, i og med at islam som sådan ikke er demokratisk.

Altså de systemer, der findes i de lande, er jo ikke demokratiske, og jeg mener bestemt ikke, at vi kan acceptere en ændring til et ikkedemokratisk samfund. Vi lever i et demokratisk samfund, og det vil vi blive ved med.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Grunden til, at vi overhovedet diskuterer det her med hr. Per Dalggaard nu, er, at den rapport, vi får fra ECRI næste gang, ikke skal blive alt for forfærdelig.

Det er regeringens støtteparti, der står her og dømmer islam samlet ude på trods af vores grundlov, på trods af menneskerettighedskonventionen, på trods af alt det, som vi forstår som værdier. Det er regeringens støtteparti, der gør det. Det er regeringens støtteparti, der – undskyld mig hr. formand – sviner andre mennesker til, og jeg vil godt sige sviner andre mennesker til, og dømmer en hel masse ude, fordi de ikke lige præcis passer ham, og så gør han det oven i købet på det gudsbespotteligste i kristendommens navn, på det gudsbespotteligste!

Denne mellemstlige religion, som også er blevet den danske, er i allerhøjeste grad en religion, som giver plads til, at mennesker kan tale anderledes og være anderledes og ikke skal ensrettes, sådan som Dansk Folkeparti ud fra deres forestillinger gør det.

Jeg forventer ikke at få nogen som helst form for beklagelse af den åbenlyse racisme, Dansk Folkeparti gør sig til talsmand for, men jeg vil bare gøre opmærksom på, at Europarådets arbejde er det modsatte af det, Dansk Folkeparti står for.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Der er overhovedet intet, der kan hamle op med fru Margrete Aukens humanistiske præg. Det vil jeg slet ikke forsøge at konkurrere med.

Jeg har intet imod islam som sådan. Det, jeg har imod islam eller rettere sagt imod de repræsentanter, som fremfører den, er, at de *her* vil lave ændringerne, at de i Europas demokratiske lande vil lave ændringerne. De kan få lov til at udøve deres religion alt det, de vil, der hvor de kommer fra. De skal bare ikke lave vores demokratiske samfund om.

Det er det, det handler om, og det synes fru Margrete Auken er fuldstændig skørt, for det vil hun gerne have. Jamen den holdning kan fru Margrete Auken da udmærket have, men den holdning har jeg ikke, og den holdning har Dansk Folkeparti ikke. Vi ønsker ikke vores land lavet om.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Hr. Per Dalggaard har skrevet under på grundloven, så han er faktisk i fare nu, for ifølge grundloven er islam altså en tilladt religion, og det er tilladt at missionere. Det er også tilladt for muslimer at blande sig i det danske demokrati, og jeg må lige gøre hr. Per Dalggaard opmærksom på, og det blev også sagt før, at store muslimske lande er medlemmer af Europarådet. De er muslimske, og vi har dem med i Europarådet. Islam er også en meget vigtig del af den europæiske tradition.

At hr. Per Dalggaards uvidenhed er encyklopædisk er jo ikke nogen overraskelse ved den her lejlighed, men det er alligevel uanstændigt, at han på trods af sin afgrundsdybe uvidenhed tillader sig at gå så lodret imod den danske grundlov, som han gør i øjeblikket, ved at fradømme en stor gruppe danskere ret til at udøve deres religion. For der er jo ingen konkrete argumenter for, hvad det er for nogle sætninger, hvad det er for nogle personer i det muslimske samfund i Danmark, som hr. Per Dalggaard mener bryder med dansk lov. Hvem er det i Europarådet?

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Vi kan her konstatere, at fru Margrete Auken intet har imod, at religiøse grupperinger i det her land forsøger at lave det om til noget, som ligger langt væk fra de demokratiske traditioner, vi har i dag. Det synes fru Margrete Auken er helt fint. Det synes jeg ikke, og det synes Dansk Folkeparti ikke. Det er det, det handler om.

Kl. 15.15

Jeg siger igen: Jeg er fuldstændig ligeglad med muslimer, de kan få lov til at udøve deres religion der, hvor de kommer fra, men de skal ikke komme op og lave tingene om her.

Det er fuldstændig rigtigt, at der står i grundloven, at man har religionsfrihed, men man har ikke efter vores overbevisning lov til at ændre samfundet i en retning, som flertallet ikke ønsker.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil godt spørge lidt om, hvordan i alverden hr. Per Dalgaard kan associere så mange ting fra det vigtige ord mangfoldighed. Altså mangfoldighed er for mig noget med politisk pluralisme, noget med, at vi skal have ret til at være forskellige, og det synes jeg da er en meget, meget vigtig ret, så jeg kan slet ikke forstå den tankerække, der kommer ud af det.

Er det ikke sådan, at det jo i virkeligheden er en vigtig forudsætning for et demokrati, at vi mener forskelligt, og at det ville være ret rædselsfuldt, hvis vi ligesom havde en færdig facitliste? Man kan sige, at Paradis ikke rigtig er et sted for demokrater, for der er altid nogle, der mener noget andet, og det skal vi have lov til.

Hvordan kan hr. Dalgaard få sådan nogle associationer ud af ordet mangfoldighed?

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Det kan jeg, fordi det netop bliver brugt i enhver sammenhæng i forbindelse med at forsøge at legalisere de ændringer, som visse kulturer, visse religiøse retninger, fremfører i det danske samfund hver eneste dag. De ændringer, som har rod i nogle kulturer, som ligger fjernt fra os, kommer ind under begrebet mangfoldighed. Vi skal acceptere mangfoldighed.

Den definition, som fru Hanne Severinsen har af det, at mangfoldighed handler om politik, er der selvfølgelig ikke noget problem med;

mangfoldighed i presse, og hvad ved jeg, er selvfølgelig ikke noget problem.

Det er det andet begreb, den kulturelle mangfoldighed, når den er sådan, som alle de kulturradikale anvender den i dag, nemlig at vi skal acceptere enhver besynderlighed fra f.eks. den islamiske kultur.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Synes hr. Per Dalgaard ikke, det er lidt synd, hvis man sådan skal give de kulturradikale patent på mangfoldighed? Det vil jeg gerne have mig frabedt. Jeg synes også, jeg står for mangfoldighed.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Jamen jeg kan kun forholde mig til det, jeg svarede tidligere, at mangfoldighed for mig også kan være presse og politik og mange andre aspekter. Det skal bare ikke være et skjul for at lave nogle ændringer, gennemføre nogle ændringer i det danske samfund, som får det til at blive et ikkedemokratisk samfund. Det vil hverken jeg eller Dansk Folkeparti acceptere.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Jeg vil gerne spørge hr. Per Dalgaard, om Dansk Folkeparti overhovedet mener, at Danmark bør være medlem af Europarådet.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Dansk Folkeparti har ikke noget imod, at Danmark er med i Europarådet. Jeg vil svare på den måde, at det måske ville være endnu mere glædeligt at deltage i Europarådet, hvis sanktionsmulighederne over for stater, specielt de nyttilkomne, var af en mere kontant karakter, end de har været hidtil.

Jeg synes efter de indlæg, der har været, hvor man har beklaget, at man ikke kan fratage nogen stemmeret, og at man ikke er mere konsekvent med hensyn til at smide nogle ud, som ikke overholder Europarådets statutter, at det ville være udmærkede ting at kunne gøre, og det ville jo så, kan man sige, medføre en større glæde ved arbejdet. Men vi har overhovedet ingen problemer med, at Danmark deltager i Europarådet.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Bare for at være helt sikker, så vil jeg godt nogenlunde gentage mit spørgsmål fra før: Er Dansk Folkeparti for dansk medlemskab af Europarådet?

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Ja.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Lars Barfoed som ordfører.

Lars Barfoed (KF):

Normalt er fru Pia Christmas-Møller konservativ ordfører i denne sag, men da fru Pia Christmas-Møller er forhindret i at være til stede, har jeg indvilliget i at overtage sagen for i dag.

Kl. 15.20

Indledningsvis vil jeg gerne takke udenrigsministeren for den udmærkede redegørelse. I Det Konservative Folkeparti er vi stærke tilhængere af dansk medlemskab af Europarådet og lægger stor vægt på Europarådets arbejde.

Det er jo et arbejde, der i de senere år har af født en stadig større opmærksomhed, og det skyldes ikke mindst de mange nye medlemslande, som demokratiseringsprocessen i Central- og Østeuropa har banet vejen for. Når mange af de nye lande i Europarådet samtidig bliver medlemmer af Den Europæiske Union, så vil EU-landene komme til at udgøre et flertal blandt Europarådets medlemmer. Det er jo i sig selv interessant og giver både nye udfordringer og også forpligtelser.

Samtidig må vi også erkende, at optagelsen af de mange nye lande i Europarådet jo ikke automatisk giver nogen sikkerhed for, at Europarådets konventioner og vedtagelser dermed nu også bliver overholdt. De mange konventions-tekster, som Europarådet gennem årene har fået vedtaget og ratificeret, bliver kun omsat til virkelighed, hvis rådet opretholder et konstant politisk pres.

I det forløbne år har der været mange konkrete eksempler på Europarådets nyttige virksomhed, således som det også fremgår af udenrigsministerens redegørelse, ikke mindst er der grund til at fremhæve rådets arbejde og tilstedeværelse i Tjetjenien. Man kan håbe, at det kan fortsætte på samme måde som hidtil. Men også rådets arbejde i Kaukasusregionen som helhed og overvågningen af demokratiseringsprocessen

i andre lande som Ukraine og Moldavien udgør en væsentlig indsats. Udsendelse af valgobservatører og udarbejdelse af konkrete rapporter om situationen i de forskellige lande bidrager også til at fastholde presset.

Den europæiske menneskerettighedskonvention fremtræder ikke mindst i offentligheden som fundamentet for rådets arbejde, og det vil yderligere blive sat i relief i forbindelse med drøftelserne af en ny forfatningstraktat for Den Europæiske Union, hvor der lægges op til, at EU som helhed kan tilslutte sig menneskerettighedskonventionen. Det positive resultat heraf vil bl.a. være, at der ikke kan skabes nogen uklarhed om EF-Domstolens og Strasbourgdomstolens kompetence og indbyrdes arbejdsfordeling.

Det er klart, at Europarådets økonomiske status er sat under pres efter optagelsen i de senere år af de mange nye medlemslande. Det Konservative Folkeparti er derfor tilfreds med, at udenrigsministeren er indstillet på at sikre, at Danmark vil prioritere beskyttelsen af menneskerettighederne på en sådan måde, at området sikres de fornødne økonomiske midler også i fremtiden.

I den forbindelse er det også nødvendigt at erkende, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har behov for yderligere ressourcer og fornyet opmærksomhed. Med nu over 30.000 sager på venteliste er det et problem, der må løses, som det påpeges i redegørelsen, via en reform af domstolens arbejde. Det er glædeligt, at dette arbejde nu er sat i gang.

På den konservative folketingsgruppes vegne kan jeg give fuld tilslutning til udenrigsministerens redegørelse.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg lagde mærke til, at den konservative ordfører var glad for signalerne om at få flere finansielle midler til Europarådets menneskerettighedsarbejde.

Jeg vil gerne læse højt, hvad der står på side 9 i redegørelsen, nemlig at Danmark sammen med bl.a. de øvrige nordiske lande vil søge at sikre, at Europarådets kerneområder, herunder især beskyttelse af menneskerettighederne, får den fornødne finansiering.

Kan vi tolke det sådan, at Det Konservative Folkeparti mener, at der heri ligger et løfte om, at der vil blive skaffet flere penge til veje, bl.a. med dansk hjælp?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg sigter i min udtalelse her netop til den passus på side 9, som fru Elisabeth Arnold citerer, og på de generelle bemærkninger på side 2, hvor man jo klart konstaterer, at der mangler ressourcer til at klare de mange sager. Jeg mener, at der med den passus i redegørelsen jo ikke er givet nogen garanti, for Danmark kan jo ikke selv finansiere det, der skal til, men der er givet en tilslutning til, at vi sammen med de andre nordiske lande vil arbejde for at sikre de fornødne ressourcers tilstedeværelse.

Kl. 15.25

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Kan vi komme lidt længere med løfterne og måske få at vide, om Det Konservative Folkeparti vil arbejde for, at Danmark yder et bidrag, også selv om de øvrige nordiske lande ikke skulle yde lige så meget?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Det tør jeg ikke sige på stående fod, men Det Konservative Folkeparti vil klart være positivt indstillet over for, at vi bidrager til at sikre de fornødne ressourcer.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Margrete Auken som ordfører.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil gerne begynde med at takke for redegørelsen. Jeg synes, den kommer godt omkring, og at den stort set får nævnt de områder, som i hvert fald for SF er vigtige områder.

Den nævner som en af sine fremtidige opgaver, og der vil jeg gerne citere fra slutningen, fordi jeg synes, det var opsigtsvækkende klart, at Europarådet som et andet europæisk forum for debat og samarbejde fremover også skal være et instrument, der kan medvirke til, at der ikke dannes nye skarpe skillelinjer i Europa.

Jeg synes, det er en meget, meget flot sætning, og det vil være en af dem, som vi også vil gøre til vores fremtidige målsætning for arbejdet i Europarådet.

I forlængelse af det her kommer der selvfølgelig det spørgsmål, om der er ressourcer til at gøre det, for det er faktisk en meget stor opgave, man derved påtager sig.

Når man går de forskellige ting igennem, som redegørelsen nævner, kan man jo se, hvor meget det vil kræve, hvis den tilstedeværelse, som det i høj grad er spørgsmålet om, skal klare det.

Jeg synes, vi skal minde hinanden om den her opgave. Hvis vi nu forestiller os, at der kan komme til at gå lang tid, før Tyrkiet kommer med, og uanset om man er tilhænger eller ej af, at Tyrkiet skal med i EU, så ved vi, at det vil tage lang tid.

I forlængelse af Tyrkiet kan man spørge: Hvad med Ukraine, hvad med Georgien, ja, hvad med Rusland osv.? Det har i hvert fald meget lange udsigter, før de kommer med i EU. I det forløb er det utrolig vigtigt, at Europa ikke falder fra hinanden, og det vil sige, at den tilstedeværelse, der skal være, og den samtale, der skal være, skal opleves som en, der altså også for disse lande er værd at have med at gøre.

Jeg synes, at Europarådets parlamentariske afdeling har ydet et flot stykke arbejde i de år, der er gået, og har gjort meget, men det er klart, at man også har brug for, at ministrene, at regeringerne synes, at det er så vigtigt, som man får indtryk af når man læser redegørelsen. Så vi vil gøre meget ud af at få fulgt op på det spørgsmål, som et par stykker af os jo har stillet hen ad vejen, om de økonomiske ressourcer, og som fru Elisabeth Arnold sidst fik Det Konservative Folkeparti til at sige man godt ville arbejde aktivt på.

I drøftelsen før nævnte vi Tjetjenien, og når jeg siger, at man hellere må nævne det alt sammen, så kniber det jo så indimellem, når vi spørger, hvad der så skal gøres ved det. Jeg finder, det i virkeligheden er en skuffelse, at vi med regeringsskiftet ikke fik nogen forbedring af Danmarks indsats for Tjetjenien. Ja, i den forstand fik vi den forværring, at den aktive indsats, som især Det Konservative Folkeparti gjorde før regeringsskiftet, på en eller anden måde faldt i et med det, som regeringen gjorde før regerings-skiftet.

Det er ikke blevet meget bedre, og jeg synes ikke, at det var specielt løfterigt at høre fru Hanne Severinsens sørgmodige ord før om, at det her jo var så svært, og det var ikke klaret med det samme. Jeg tror, ingen af os har ventet, at det skulle være klaret med det samme, men vi havde gerne hørt et bedre bud på, hvilken aktiv indsats man ville gøre.

Lad mig så også lige benytte lejligheden til at sige, at det var ganske rystende at høre den forrige taler, altså hr. Per Dalggaard. Det var ganske

rystende, fordi det er regeringens støtteparti. Jeg tror, vi kommer i klemme, når næste ECRI-rapport skal komme, jeg tror, det bliver læst. Man slipper ikke så billigt, hvis man tror, at man bare kan komme et par stykker herop. De følger debatten igennem lang tid. De læser, hvad der står i aviser osv., og deres kritik er faktisk, ligesom når de kritiserer andre lande, ganske velfunderet.

Kl. 15.30

Hvis man så hører synspunkter på det rædsomme niveau, som vi hørte før, altså virkelig sådan nogen, der hører hjemme i en helt anden kultur end en, der er med i Europarådet, og de kommer fra regeringens støtteparti, så forventer vi at få meget klare tilkendegivelser fra regeringen om, at der er *meget* langt fra disse afskyelige synspunkter til dem, regeringen vil stå for og slås for.

Jeg tror også godt, at vi kan få det. Jeg ved jo godt, at regeringen i hvert fald mener det, i hvert fald mener vores udenrigsminister det. Men det vil også være meget vigtigt, at de kan høre i resten af Europarådet, at det er et helt marginalt standpunkt, som Dansk Folkeparti tegner her, og at det i hvert fald ikke er noget, man vil røre ved med en ildtang, ud over hvad man er nødt til, fordi man jo trods alt skal have klaret nogle andre ting herinde.

Jeg vil i hvert fald ikke, og jeg går ud fra, at vi deler det synspunkt, lad det være sagt med det samme, for kritik af resten af landene bliver fuldstændig omsonst, hvis vi accepterer en sådan form for – hvad skal vi sige? – kulturarrogance, som ligger i, at det kun lige præcis er vores kultur, der duer. Det er kun på en bestemt måde og kun med leverpostej, for så vidt jeg kunne høre, havnede vi til sidst i, at det var leverpostej, der var problemet med de fremmedes ødelæggelse af den danske kultur. Vi fik jo ikke noget, der kom tættere på end det, vi har kendt med tørklæder og leverpostej.

En sådan holdning til et kulturspørgsmål vil nedkalde en stribe om ikke ligefrem fordømmelser så i hvert fald meget kritiske ord om Danmark, hvis der ikke bliver lagt meget klar afstand til det, og vi ser frem til, at den kommer tydeligt fra regeringen.

Lad mig så også lige i den forbindelse nævne kritikken af Italien, som har været fremme i debatten tidligere, hvor vi også ser frem til, at Danmark går aktivt ind. Der bliver meget ballade fra Italiens side. Jeg kan huske, hvor meget ballade vi fik fra Belgien over, at man påtalte, at det

fransksprogede mindretal havde problemer. Jeg tror, vi alle sammen er blevet bestormet af flamsktalende belgiere, som ville have os til at gøre hvad som helst for at afværge, at der blev vedtaget noget om det fransktalende mindretals problemer.

Jeg kunne forestille mig, at kritikken af Italien vil afstedkomme nok så voldsomme reaktioner, bl.a. fordi den er betragtelig mere relevant, fordi situationen i Italien er meget faretruende. Både domstolens og mediernes situation er i den grad på kollisionskurs med Europarådet, at det kan blive svært. Men som sagt er forudsættningen for, at Europarådet kan tages alvorligt, at man også kan mærke, at der er konsekvens i det – måske oven i købet især, når det er dem, man er tættest forbundet med, der overtræder reglerne.

Hvis jeg skal nævne en af de ting, som jeg synes har været rigtig, rigtig flot, som Europarådet har magtet, vil jeg godt her benytte lejligheden til at fejre, at dødsstraffen faktisk er afskaffet i alle de nye lande; at den er blevet pillet definitivt ud af lovgivningen i et stigende antal lande synes jeg er en meget vigtig sejr.

Jeg var sammen med Legal Affairs underudvalg om menneskerettigheder, Human Affairs Human Rights Committee, i USA i foråret, hvor vi var dels i Illinois, i Springfield, dels på et seminar i Washington, hvor man skulle diskutere dødsstraffen. De er jo observatørland hos os, men jeg er ikke sikker på, at det havde givet mening at true med at smide dem ud af den der observatørstatus, for jeg er ikke sikker på, at så frygtelig mange kender Europarådet, når sandheden skal frem. Det blev ikke sådan noget medietilløbsstykke, at vi var der, og de fleste af dem, vi talte med, var jo folk, der i forvejen var meget aktive i kampen mod dødsstraffen. Men det, vi kunne høre, var, hvor utrolig vigtigt det er, at Europarådet og Europa har den holdning og intensiverer kampen mod dødsstraf.

Jeg synes, det er et synspunkt, det er vigtigt at tage frem, for vi møder det jo også, når vi diskuterer dødsstraf med kinesere osv. Når de kommer og siger, at det er et kulturelt fænomen, så synes jeg, det er vigtigt at minde dem om, at der nogen verdensdel, der har benyttet dødsstraf, er det Europa. Det er en af de mest henrettende kulturer, der har været, og vi har formået at få den afskaffet. Nu har de andre bare værsøgt at komme hen i de civiliseredes rækker, selvfølgelig meget gerne med USA i spidsen.

Jeg har derudover fået oplyst, at netop den kontakt, man har til de grupper i USA, der arbejder med det, også betyder, at de på en helt anden måde kan få en mobilisering i USA, end de ellers ville kunne få. Så bare den der forestilling om, at de ikke må blive glemt, er afgørende for vores arbejde videre frem.

Kl. 15.35

Lad mig så til sidst nævne en vigtig del af Europarådets fremtidige arbejde. Blandt alle de områder, som man ligesom skal have fat i i fremtiden, nævnes i redegørelsen bioetikken. De debatter, som bioetikken har afstedkommet i Danmark, hvor Danmark jo stadig væk er et førende land med hensyn til at have kvalitetsdebatter, er det meget vigtigt, at man også kan føre i Europarådet, for det er her, at der skal sættes nogle standarder, før man går i gang med at lave konventioner, før man går i gang med at lave lovgivning. Jeg håber meget, at regeringen også i fremtiden vil bidrage til, at vi får kræfter til at få ført den del af debatterne i Europarådet.

Tak for redegørelsen, tak for i hvert fald det indirekte tilsagn om penge nok og alle gode ønsker til regeringen om at komme fri af de spøgelses fra dens støtteparti. Jeg håber, det må gå venterne i regeringen så godt, at de ikke kommer i virkelig uføre, da det lægger op til det.

Elisabeth Arnold (RV):

Ligesom den tidligere ordfører vil også jeg gerne på Det Radikale Venstres vegne sige tak for en redegørelse, som er god at læse. Den er oplysende, og den er også fremadrettet, og jeg synes, det har været en fornøjelse at stifte bekendtskab med den. Fra selve redegørelsen vil jeg tage nogle ting frem, som jeg synes har været gode at notere sig:

For det første er der det, at man lægger vægt på, at det nye aspekt af Europarådet er at undgå dannelsen af nye skillelinjer i Europa. Vi har haft nogle i årtier, og nu skal vi ikke oprette nye. Selv om der er en del af Europarådslandene – over halvdelen – som snart vil være medlemmer af EU, skal vi sikre os, at de øvrige Europarådslande føler, at de er med i processen, og at de ikke bliver ladet i stikken.

Derfor synes jeg, det er den rigtige vinkel at have på det, at man kobler Europarådet sammen med EU's nye nabolandsstrategi. De nye lande, de nye demokratier i Øst- og Centraleuropa og det tidligere Sovjetunionen, skal ikke tro, at de bare bliver ladet i stikken, fordi der er nogle af de

nye demokratier, der bliver medlemmer af EU her i løbet af få måneder.

Det er også interessant at betragte de formuleringer, der er brugt. Især synes jeg, det er morsomt at bruge udtrykket parlamentarisk diplomati, det har jeg dog aldrig hørt om før. Men det er altså en beskrivelse, som man har brugt i redegørelsen her, og jeg synes, det er en glimrende beskrivelse af det samarbejde, der foregår mellem parlamentarikerne i Europarådets parlamentariske forsamling, fordi det jo i meget høj grad er et spørgsmål om at lære hinanden, hvordan man gør i et multipartisystem, hvor man ikke altid ved, hvad der er de rigtige svar. Hvordan får man tingene til at fungere, hvordan vedtager man ting, hvordan skaffer man et flertal, når man har mange forskellige partier i et meget mangfoldigt parlament, som befolkningen har sammensat?

Der kan vi fra de gamle demokratier give de politikere, der er valgt i de nye demokratier, en masse gode råd og tips og staldfiduser om, hvordan man faktisk er nødt til at gøre noget, der er helt uhørt i mange af de lande, nemlig at indgå aftaler med modstanderne, for ellers kan man nemlig ikke skaffe flertal for nogle af de ting, man gerne vil have flertal til. Man bliver nødt til at lave aftaler med sine modstandere, f.eks. når man skal have clearingssystemerne til at fungere. Det er noget af det, som er meget elementært i vores demokrati, men som ikke kendes i de nye demokratier, og det skal vi lære dem.

Jeg synes også, det er rart at se, at der står sort på hvidt, at et af de overordnede mål for Europarådet er at skaffe større retslig lighed i Europa, altså prøve at skaffe ensartede normer for menneskerettigheder, for retssystemers indretning, for brug af forsvar og brug af retssikkerhedsnormer i det hele taget. Det er jo vigtigt at få det skrevet ned og på tryk. Det er netop noget af det, vi diskuterer, når vi diskuterer f.eks. Danmarks medlemskab af EU, hvor nogle er meget voldsomt pikerede over, at man prøver at nå til fælles regler. Det gælder både på retsområdet, og det gælder også på udlændingeområdet. Her er målet altså, som der udtrykkeligt står her i redegørelsen, at skabe større retslig lighed i Europa. Det er et mål, som Det Radikale Venstre kun kan tilslutte sig.

Så vil jeg også gerne rose redegørelsen for at have taget en yderligere problemstilling med, nemlig den meget vanskelige balance mellem terrorbekæmpelse og menneskerettighedsopret-

holdelse. Der er jo ikke nogen tvivl om, at mange af de love, som er blevet gennemført siden september 2001, som er blevet vedtaget for at bekæmpe terrorisme, i meget høj grad handler om overvågning og efterretningsvæsen, som kan gå meget, meget tæt på den enkeltes menneskerettigheder, og som i visse tilfælde går videre, end mange af os ville have gjort, hvis vi ikke havde haft den 11. september.

Kl. 15.40

Der er simpelt hen nogle normer, der har flyttet sig. Vi har måttet erkende, at der er ting, vi har måttet vedtage, som vi egentlig ikke brød os om. Vi har måttet erkende, at vi er nødt til at gøre disse ting for at kunne bekæmpe terrorismen, og derfor har vi måttet gå på kompromis med nogle af vores meget fine idealer om menneskerettighed.

Det er vigtigt, at Europarådet fokuserer på denne meget hårfine balance, for hvis vi ikke passer på, kommer vi til at sætte menneskerettighedsaspektet over styr i vores iver efter at skaffe borgerne en tryghed, som ret beset ikke kan skaffes et hundrede procent.

Der er andre problemer i Europarådet, som alle dets gode sider ufortalt bliver ved med at være der. I hvert fald er det helt sikkert, at Menneskerettighedsdomstolens ressourcemæssige problemer og dens problemer med at få klaret de mere end 30.000 sager, som ligger og venter på at blive behandlet, er noget, der vil svække effektiviteten af Europarådet, hvis vi ikke får gjort noget ved det.

Europarådets Menneskerettighedsdomstol er et fyrtårn i menneskerettighedsarbejdet i hele verden i virkeligheden. Den er normsættende, og den er retningsgivende for utrolig mange andre lande, som måske ikke er medlem af Europarådet, men som står og kigger til fra sidelinjen. Det er vigtigt, at Menneskerettighedsdomstolen kan bringes til at fungere, og vi er meget spændte på at se, hvad det er for ændringer, man har tænkt sig at gøre for at få ikke blot økonomiske forbedringer, men også nogle struktur-mæssige forbedringer i domstolens arbejde.

Man kan også sige, at noget af det, der måske er udsat lidt nu, men som i hvert fald kommer til at spille en rolle inden for de nærmeste par år, er samspillet med EF-Domstolen. Det Radikale Venstre er stor tilhænger af, at Europarådet som helhed modtager Den Europæiske Union som medlem af Europarådet, sådan at EU kan tilslutte sig den europæiske menneskerettighedskonvention og derfor også skal rette sig efter Men-

neskerettighedsdomstolens afgørelser. Foreløbig er traktaten jo end ikke vedtaget og slet ikke ratificeret eller trådt i kraft, så det er noget, vi kan forudse kommer på et senere tidspunkt, men at det bliver et samspil, som skal tages vare på med meget stor omhu, er der absolut ikke nogen tvivl om.

Europarådet som normsætter og som dynamisk normsætter også ved nye konventioner og nye protokoller synes jeg også er vigtigt at tage frem. Det er jo rigtigt, som fru Margrete Auken sagde for lidt siden, at man har fået afskaffet dødsstraffen i hele det europæiske område. Vi har haft nogle meget banebrydende diskussioner og konventioner om bioetik. Og der er ikke nogen tvivl om, at der er et forum for den slags arbejde i Europa, som er frugtbar, og som endnu i hvert fald får lov at udfolde sig.

I forbindelse med modsætningen til USA synes jeg, det må nævnes, at Canada er observatør i Europarådet og gør meget ud af den observatørstatus og gør meget ud af at fortælle os andre Europarådslande, at de faktisk for længst har afskaffet dødsstraffen i Canada. De har også tiltrådt den internationale straffedomstol, og de lægger meget vægt på, at de er et land, som sætter menneskerettighedsarbejdet meget højt i modsætning til det, der foregår i USA.

Jeg ønsker ikke af den grund at blive anset for at være USA-fjendtlig, men kan blot se, at der er nogle meget forskellige retstraditioner i USA og i andre lande også på det amerikanske kontinent. Canada er det strålende eksempel på, at det også kan lade sig gøre at være en amerikansk stat og samtidig tilslutte sig f.eks. menneskerettighedsbegreberne.

Til sidst vil jeg blot nævne nogle af de udfordringer, det giver, at Europarådet er vokset til mere end det dobbelte i løbet af ganske få år og har indtaget medlemslande, som har en ofte meget kort demokratierfaring, for ikke at sige næsten slet ikke nogen.

Det er klart et dilemma, at man har taget folk ind i medlemskredsen, som ikke har opfyldt alle de betingelser, som vi har stillet til dem, og at nogle af dem gør tåbelige ting, holder dårlige valg, vælger ufunktionsdygtige parlamenter, vælger dårlige politikere, men man har formentlig ikke kunnet opnå noget bedre ved at lade være med at optage de pågældende lande.

Det er så den ulykkelige klemme, man er i, at man er nødt til at øve indflydelse indefra på de pågældende lande og sige: I bliver nødt til at gøre disse ting bedre og rette på disse ting, for

ellers vil jeres demokrati ikke fungere ordentlig. Og så er det, at vi sidder i den situation, at de lande, der så ikke retter sig efter disse venlige anvisninger, har vi meget svært ved at tage os sammen til at smide ud. Vi har meget svært ved at tage os sammen til at udføre sanktioner over for de pågældende lande.

Ruslands fremfærd i Tjetjenien er et eksempel på, hvor Ministerkomiteen ikke ville foretage de samme sanktioner som den parlamentariske forsamling, og resultatet blev så, at man ikke fik mulighed for at sanktionere på den måde, man måske burde have gjort.

Det er altså problemer, som vi må møde med åbne øjne, og vi må bare fortsætte med det arbejde, som jeg synes i hvert fald i de sidste 10-11 år har været overordentlig frugtbart med det meget, meget store antal demokratier, som man har fået bragt videre frem i processen.

Kl. 15.45

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Søren Søndergaard som ordfører.

Søren Søndergaard (EL):

Som det er blevet nævnt, underskrev Tyrkiet for få dage siden, den 9. januar 2004, den 13. tillægsprotokol, som afskaffer dødsstraffen under alle forhold, inklusive krig. Og i virkeligheden, når man tænker tilbage på alle de kontroverser og alle de diskussioner, der har været i Europarådet med Tyrkiet, som jo i øvrigt var et af de første medlemmer – det er jo ikke, fordi de er nytillkommere – så er det jo en kæmpesucces for Europarådet, ligesom det er en kæmpesucces, at Europa i dag de facto er en dødsstraffri zone.

Det er vel at mærke et fremskridt, som er kommet ad frivillighedens vej. Det er et fremskridt, som er kommet ved, at lande er kommet til den erkendelse, at de blev nødt til at gøre det, hvis de ville være en del af selskabet.

Det er jo måske også her, at jeg i parentes bemærket vil sige, at forskellene er til fru Elisabeth Arnold og EU. Det handler jo ikke om, hvorvidt man vil have fælles retligt grundlag i forskellige lande, det handler om, på hvilket grundlag et sådant skal besluttes. Og her ser vi jo lige præcis, at det er ad frivillighedens vej, det enkelte land når frem til det, og dermed har det enkelte land kun sig selv at takke eller bebrejde, hvis man ikke er tilfreds med det resultat, der nås.

Afskaffelse af dødsstraffen er jo langt fra den eneste succes, Europarådet har. Alene det, at man har formået at samle alle lande i Europa

bortset fra to, gør jo, at antallet af lande er langt højere end det antal lande, der er samlet i EU. Man har formået at samle alle europæiske lande og sikre, at der mellem alle europæiske lande bortset fra de to, som endnu ikke er med, er en løbende debat, hvor det helt afgørende, der kommer ud af den løbende debat uanset det konkrete indhold, er, at det bliver klart for alle, at modsætningerne ikke går mellem landenes befolkninger eller mellem landene som sådan, men at modsætningerne går mellem holdninger på tværs af grænserne.

Det er jo i virkeligheden nok det mest fredsbevarende, i hvert fald hvad angår krige mellem nationer, at man opdager, at man har venner i Tyskland, i Frankrig, i Spanien, i Rusland, i Makedonien, i Aserbajdsjan, i Moldova, at man hvor som helst har venner, der mener det samme som en, ligesom at dem, man bekæmper og er politiske modstandere til i Danmark, også har deres venner rundt omkring. Det er altså ikke et spørgsmål om kamp mellem lande; det er ikke et spørgsmål om nationalisme; det er et spørgsmål om forskellige politiske holdninger, som skal diskuteres, og hvor befolkningen skal beslutte, hvilken vej der skal gås.

Europarådet har formået at udvide sig til at omfatte stort set alle Europas lande i kraft af en enorm respekt, som Europarådet har nydt i forlængelse af Østeuropas historie, Murens fald og mulighederne for at vinde demokratiske rettigheder. Især i de østeuropæiske lande har vi set en enorm tiltro til Europarådet – en enorm tiltro til Europarådet.

Det er jo ikke forkert at sige, at Europarådet i mange østeuropæiske lande har været en faktor, som alle i befolkningerne kunne forholde sig til selv på et sådant niveau, at repræsentanter for Europarådet som f.eks. Venstres fru Hanne Severinsen kunne indgå på lister over respektable eller anerkendte personer, som man gerne ville have til noget betydningsfuldt i landet. Det kunne hun, fordi hun repræsenterede Europarådet i forbindelse med diskussionen om Ukraines opfyldelse af deres forpligtigelser over for Europarådet.

Så Europarådet har haft en enorm betydning i mange østeuropæiske lande, en betydning, som langt overgår, hvad det har haft i vesteuropæiske lande grundet denne historie.

Alligevel må man sige, at der på det seneste, som jeg også nævnte i et tidligere spørgsmål, har tegnet sig nogle alvorlige problemer i horisonten. Jeg tror, der er to grunde til, at de problemer

kommer. For det første at vi ser, at flere og flere af Europarådets lande er medlemmer af EU eller orienterer sig mod EU. Det er ikke bare et spørgsmål, om de er medlemmer af EU – det er jo altså omkring halvdelen af Europarådets lande, som er medlem af EU – men det er også et spørgsmål om, at resten af dem så orienterer sig mod EU, hvilket betyder, at man har anset den monitorering, som f.eks. Europarådet har haft ansvar for, for at være mindre vigtig, bl.a. fordi det jo i høj grad er EU, der sidder på pengekasen.

KL 15.50

Personlig har jeg sammen med en polsk kollega som ansvarlig for overvågningen af, at Albanien opfylder de betingelser, de indgik i Europarådet på, oplevet, at man, hvad der var uørt for nogle år siden, i dag meget tydeligt får at vide, at det egentlig er spild af tid, at man er der, fordi det afgørende jo er, hvad EU siger, og at det er EU, der sidder på pengene, selv om EU jo ikke har et apparat og ikke har en tradition og frem for alt ikke i forhold til ansøgerlandene har en kontakt med parlamentarikerne, der gør, at de kan opfylde den opgave. Det er kun Europarådet, der har det.

Den anden grund til, at vi har set de her problemer, er, at vi i stigende grad har oplevet, at kritikken ikke følges op og ligefrem nedtones, når det er kritik af lande.

Vi har set det meget tydeligt omkring Tjetjenien, hvor der var en kritik, der var oven i købet en fratagelse af den russiske delegations stemmeret, men så fik de den tilbage igen, og nu er det fuldstændig uklart, hvad der egentlig sker.

Vi har set det med Aserbajdsjan, som i årevis har haft politiske fanger, som forberedte et valg, hvor alle regler blev overtrådt, men hvor man ikke kun fra Ministerkomiteen, men også fra Den Parlamentariske Forsamling indtil videre – det kan være, det ændrer sig til januar – har været forbavsende stille.

Det er svært at løsrive sig fra den opfattelse, at det måske hænger sammen med, at et land som Aserbajdsjan har utrolig mange olieresourcer, og at store europæiske lande som f.eks. Frankrig og England og for den sags skyld også Danmark, i hvert fald et dansk firma, har interesser i Aserbajdsjan og i virkeligheden er ganske interesserede i, at det regime, der er, fortsætter.

Det værste eksempel, vi fra Den Parlamentariske Forsamlings side har set på at kritikken er blevet nedtonet, var jo i spørgsmålet om Make-

donien, hvor det lige præcis lykkedes for Den Parlamentariske Forsamling at stoppe eftermonitoreringen af Makedonien og beslutte, at nu var alt i orden i Makedonien, og var det måneder efter, eller var det kun uger efter, at borgerkrigen genoplussede og dermed afslørede, at problemerne overhovedet ikke var løst. Der har altså været problemer med at fastholde kritikken og fastholde, at kritikken skulle have konsekvenser.

Hvad kan vi i Europarådet gøre over for det her? Det er klart, at udelukkelse er en mulighed. Der eksisterer forskellige former for udelukkelse, og man kan muligvis finde flere måder, hvor på man kan udelukke parlamentarikerne eller udelukke landene osv.

Men som det også er blevet sagt i diskussionen, er udelukkelse et tvægget sværd. Det er noget, der har fordele og ulemper. Nogle gange kan det være nødvendigt, men ofte har det jo altså også den betydning, at man afskærer sig fra at have kontakt, ikke bare med de parlamentarikere, der kommer fra det land, men også at man afskærer sig fra at komme til et land, der er udelukket af Europarådet, og deltage i diskussioner dér. Men det er en mulighed.

En anden mulighed er nye sanktioner, flere sanktioner, bøder osv. Det kan man diskutere.

Men en tredje ting, som jeg i virkeligheden er mere optaget af, er, at man i Europarådet indfører nogle nye forpligtelser som f.eks., at lande, som er medlemmer af Europarådet, forpligter sig til, hvis Europarådet kommer med en kritik af deres land, at offentliggøre denne kritik på public service-kanaler og i aviser. Der kunne laves en tillægsprotokol et eller andet sted, som lande kunne underskrive. Hvorfor ikke? Alle i Europarådet har i hvert fald skrevet under på, at de vil respektere domstolens afgørelse.

Det er formentlig ikke noget, der kan blive gennemført i morgen, men hvorfor ikke arbejde for, at man skal skrive under på og godkende, at man vil offentliggøre kritik fra Europarådet i sit eget land, ikke bare forstået på den måde, som det også er muligt i dag, at der ligger en rapport et eller andet sted på et støvet kontor i et ministerium, som ingen ser, men offensivt, at man skal forpligte sig til, at den bliver offentliggjort via public service-kanaler i tv?

Dette vil efter min mening betyde en voldsom ændring, for i en række af de lande, vi snakker om, er der jo muligheder for at kontrollere pressen. Det er jo et af problemerne, at pressen med direkte eller indirekte midler bliver kontrolleret.

Selvfølgelig er der ytringsfrihed i den forstand, at nogle småblade kan få lov til at udkomme, men f.eks. er de elektroniske medier ofte kontrolleret, og der vil det her være et virksomt middel.

Kl. 15.55

Afslutningsvis vil jeg sige, at meget selvfølgelig også afhænger af penge, og derfor er vi glade for det tilsagn, som eksisterer om at arbejde for, at Europarådet får flere penge. Det skal i hvert fald ikke skorte på Enhedslistens støtte til det forslag, når der skal findes penge i Finansudvalget.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Jann Sjurson som ordfører.

Jann Sjurson (KD):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for redegørelsen, som er afgivet på regeringens vegne. Redegørelsen indeholder mange vigtige elementer af det arbejde, som udføres af Europarådet. Og selv om Kristendemokraterne ikke er repræsenteret, for så vidt angår det parlamentariske arbejde i Europarådets regi, så tillægger vi alligevel dette arbejde, ikke kun parlamentarisk set, men selvfølgelig også i ministersammenhæng, utrolig stor betydning.

Man kan på mange måder sige, at Europarådet de seneste årtier har været demokratiets forgård for en lang række central- og østeuropæiske lande, ikke mindst efter Berlinmurens fald, og disse landes bestræbelser på at få funderet demokratier og menneskerettigheder.

Det gælder selvfølgelig ikke mindst i de nye demokratier i Central- og Østeuropa, som også er blevet medlemmer af Den Europæiske Union eller er på vej til at blive medlemmer af EU. Men uanset deres tilknytningsforhold til EU som sådan mener vi, at Europarådets arbejde selvstændigt set er vigtigt og værdifuldt set i det perspektiv, der har været det europæiske efter Berlinmurens fald.

Overvågningsvirksomhed fra Europarådets side har i den forbindelse været central i forbindelse med optagelse af de nye medlemslande og er det i det hele taget, ikke bare i forhold til selve optagelsesprocessen, men også i forhold til en stadig monitorering af såvel nye som gamle medlemslande af Europarådet. Ingen lande må i den forbindelse kunne smygge sig udenom, uanset aldersmæssig status i den her sammenhæng, hvis der altså er noget at komme efter.

Tidligere ordførere har været inde på det dilemma, som jo også flere af ordførerne qua arbejdet i Europarådets sammenhæng næsten på egen krop har følt der er i forbindelse med optagelse af nye medlemslande i forhold til at efterleve bestemmelser om demokrati og menneskerettigheder og ønsket om at få dem bragt ind i et fællesskab, hvor man også kunne nå videre.

Jeg deler det synspunkt, som flere ordførere også har givet udtryk for, at der er vaskeægte dilemmaer, men at man alligevel har gjort det rigtige og taget dem ind, og hvor det, der så kan være problemet i dag, fra både parlamentarisk side og også fra Ministerkomiteens side, er at kunne blive enige om de nødvendige sanktioner, når man efterfølgende opdager, at tingene ikke er, som de bør være. Det gælder jo så ikke kun for nye lande, men også for gamle.

Lad mig i den sammenhæng sige, at det efter Kristendemokraternes opfattelse stadig væk er problematisk, at vi ikke er nået længere i forhold til Rusland og spørgsmålet om Tjetjenien. Det er jo ikke bare på grund af Europarådets behandling af sagen, men altså også, fordi der ikke er sket det, nogle af os i hvert fald forventede efter regeringsskiftet herhjemme. Man er ikke nået videre.

Men lad det være. Der er under alle omstændigheder nogle dilemmaer, som man bliver nødt til at se i øjnene og så også handle derudfra. Men det normgivende arbejde, som Europarådet står for også gennem konventionsarbejdet, og selvfølgelig også de domstolsafgørelser, der bliver givet, er af allerhøjeste betydning.

Der har allerede i debatten været fokus på protokollen vedrørende dødsstraf. Vi glæder os selvfølgelig også over, at den også senest er blevet underskrevet af Tyrkiet, og at den i det hele taget har været med til, at vi, hvad det angår, nu har klare linjer i de fleste europæiske lande. Det fører jo i det hele taget tilbage til det, der i høj grad er udgangspunktet, nemlig den europæiske menneskerettighedskonvention, som jeg synes det er vigtigt at redegørelsen også sætter i relation til de bestræbelser, der er i EU, på at lade EU kunne tiltræde den som helhed, også i forhold til de nye formuleringer, som indgår i de foreløbige drøftelser om en ny forfatningstraktat for EU.

Kl. 16.00

Jeg skal ikke forholde mig til forfatningstraktaten som sådan, men jeg vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at en af de bekymringer, vi har haft i forhold til indskrivning af et charter i

forfatningstraktaten osv., netop har været, at man ville opnå et konkurrerende regime fra EU's og Luxembourgs side i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg.

Redegørelsen peger på de kapacitetsproblemer, der ikke mindst er i forbindelse med Menneskerettighedsdomstolen, og vi er enige med de ordførere, der også har peget på, at der her er noget, der må gøres noget ved. Europarådets troværdighed på menneskerettighedsområdet står og falder i høj grad med, hvorvidt vi får en domstol, som er arbejdsduelig i forhold til den sagsmængde, som den også er tiltænkt at håndtere. Og det er ganske enkelt påkrævet, at der sker noget radikalt på det område, så man kan få gang i sagsbehandlingen.

Med disse ord vil jeg blot sige, at vi er tilfredse med ministerens redegørelse også om de fortsatte bestræbelser, der gøres i Europarådets regi, inklusive de bestræbelser, der gøres af vores kollegaer her i Folketinget for at bringe arbejdet videre til gavn for alle europæiske samarbejder.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Dette er jo en premiereforestilling, så jeg håber, man tilgiver, at jeg har taget en masse papirer med op, for jeg aner jo ikke, hvad man finder på at spørge om bagefter. Det er jo en anden situation, vi står i.

Men lad mig indledningsvis sige nogle ord omkring regeringens opfattelse af Europarådet og beskrive den. Her har vi jo fået problematiseret en masse ting, men det er jo også væsentligt at gøre opmærksom på, at Europarådet er meget forgrenet, meget mangfoldigt, meget frodigt. Jeg kan sige, at det f.eks. i Danmark er halvdelen af ministerierne, der i større eller mindre omfang er omfattet af Europarådets arbejde. Den Parlamentariske Forsamling rummer de partier, som har sæde, som vi ved, her, og som fører en meget aktiv politik for at beskytte og styrke Europas kerneområder.

Man går ind i mange detaljer, men det er vigtigt, at de detaljer i konventionerne og rammekonventionerne og alle de her forskellige ting, der er blevet vedtaget igennem de 50 år, fra Europarådet er meget grundigt gennemarbejdet og drøftet, for de har jo betydning for os alle sammen. Meningen med det har jo lige siden Europarådets fødsel været at trække os alle sammen til en fælles opfattelse af og en fælles forpligtelse til det europæiske værdisæt og værdigrundlag.

Der er jo så sket det, som vi alle sammen har talt om her, at vi har fået landene i Central- og Østeuropa med siden 1989. Det var faktisk på et tidspunkt, hvor Europarådet var ved at visne og EU havde overtaget hele den fremdrivende kraft. Så kom åbningen i Mellemeuropa og i Østeuropa jo, og det betød pludselig, at Europarådet fik en meget, meget væsentlig betydning for at samle Europa. På det tidspunkt var det ikke muligt overhovedet at tale om medlemskab af EU. Sovjetunionen var endnu ikke brudt sammen, da Europarådet lavede det første samarbejde med de lande, som krøb fri af Sovjetunionens skygge og kom ud under jernhælen.

Jeg husker selv, med hvor stor spænding og forventning, men også nervøsitet, vi blev modtaget, når vi kom fra Retsudvalget. Det var det første udvalg, som tog over til de lande, som senere blev medlemmer, så for første gang havde de besøg af parlamentariske forsamlinger som Europarådet i Polen, i Tjekkoslovakiet. Og man var stadig væk nervøs for, om Sovjetunionen ville slå tilbage. Det gjorde de ikke, men den kontakt med os betød altså kolossalt meget. Vi var et fyrtårn, de så op til og orienterede sig efter.

Nu er man jo så problemfrit nået op på 45 lande. Det er kun Belarus og Monaco, som ikke er med, og så Vatikanstaten, som har sit kontor på gangen deroppe, men som ikke er medlem. Det betyder selvfølgelig også samtidig, at 25 af landene, som hr. Søren Søndergaard har nævnt, er medlemmer af EU fra 1. maj, at to-tre mere er på vej ind i 2007, og at nogle andre er på vej ind lidt senere. Det vil sige, at vi inden for en 10-års-tid vel er oppe på, at små 30 lande af de 45 er medlemmer af EU.

Det er jo klart, at Europarådet så igen får en ny rolle, hvor det skal finde sin plads, og der må Europarådet så finde ud af, hvad Europarådets særlige rolle er, hvad Europarådets kerneområder er, og det er jo altså dem, der tales om på side 9 i den skriftlige redegørelse, som jeg er glad for at mange har interesseret sig for.

Der står jo altså, at man skal koncentrere sig om sine kerneområder, og at de skal styrkes. Hvis ikke man har nogen kerneområder, men bare har en masse gode ting, som også gøres, men bare meget kraftigere og mere forpligtende i EU, så begynder Europarådet at visne.

Kl. 16.05

Men Europarådet er, som jeg tror fru Margrethe Auken var inde på, jo stedet, hvor man kan få talt sammen, også med de lande, som ikke er medlemmer, og få påvirket dem i den retning,

som trækker os alle sammen frem mod en større og større forpligtelse i forhold til de europæiske værdier.

Det er respekten for retssamfundet, det er respekten for menneskerettighederne, det er respekten for pluralismen, som skal knæses. Disse kerneområder skal styrkes, og der er Menneskerettighedsdomstolen jo meget, meget væsentlig. Det er jo fuldstændig rigtigt, at Menneskerettighedsdomstolen er ved at blive kvalt i sin egen succes. Det er en af grundene til, at man ikke så let smider et land ud af Europarådet.

Fru Hanne Severinsen har fuldstændig ret i, at der er et dilemma med, at vi har optaget nogle af dem for tidligt. De respekterer den ikke. Hr. Søren Søndergaard nævner Aserbajdsjan, hvor man nu lige har frigivet nogle politiske fanger, men de var dog taget. De er nok ikke alle sammen frigivet, nej, men de var dog taget, og de skulle ikke have været taget.

Så der kan man sige, at man har taget et land ind for tidligt, men det gav jo det gennembrud, at når landet ønskede at komme ind, så kom det også i den situation, at dets borgere kunne klage til Menneskerettighedsdomstolen, og det var jo et ret væsentligt plus. Så derfor har man meget nøje måttet overveje, om man skulle tage det hårde skridt at smide dem ud igen.

Menneskerettighedsdomstolens sagsantal, kan jeg oplyse, voksede fra 5.979 sager i 1998 til 13.858 sager i 2001, og der forventes en fordobling frem til 2005, når f.eks. Ruslands og Ukraines borgere rigtig får øje på den.

Det betyder selvfølgelig, at man skal øge effektiviteten, og at man også skal sørge for, at der er økonomi til den. Derfor bevilgede man faktisk i 2001 8 mio. euro ekstra for perioden 2001-2005 direkte til domstolen, så man kunne komme af med sagspuklen. Derfor er der også ansat mange medarbejdere for en midlertidig periode. Men det var altså 8 mio. euro, som blev bevilget i 2001 til domstolen frem til perioden 2005. Så der er afsat midler til den.

Jeg synes, at man skal have det topmøde, som også generalsekretæren for Europarådet har arbejdet for længe. Man skal have topmødet, men det topmøde, vil jeg godt sige, i Europarådet må jo så i høj grad dreje sig om kerneområdet. Hvad skal være varemærket og kerneområdet? Man skal jo ikke bare kalkere alt og kunne alt det, som alle andre kan. Vi har også OSCE, og vi har EU.

Så vil jeg omkring charteret i EU til hr. Jann Sjursen sige, at charteret i EU er formuleret så-

dan, at det skal følge Menneskerettighedsdomstolen, at det ikke kan underkende Menneskerettighedsdomstolen. Men til gengæld er der ikke noget i vejen for, at man kan få flere menneskerettigheder end dem, der er indbefattet i Europarådets menneskerettighedskonvention, hvis det skulle vise sig, at EU vil gå længere. Men EU kan ikke gå kortere end Menneskerettighedsdomstolen.

Så jeg synes, det er meget vigtigt, at Europarådet finder sine ben i den nye arkitektur. OSCE har jo også måttet igennem den samme proces med at finde ud af, hvad OSCE er bedst til. Og det må Europarådet også.

Så skal jeg komme med nogle kommentarer til de enkelte indlæg. Det skal naturligvis være kort. Der har jo været krydsforhør, så jeg behøver ikke føje meget til. Jeg vil sige, at det har været en utrolig god debat. Det har været en meget kontant debat, og det har været en spændende premiere på den nye form.

Men jeg er enig med fru Hanne Severinsen i, at det naturligvis er en vanskelighed, at Mini-sterkomiteen – det har jeg jo både oplevet på den ene og den anden side af bordet – ikke kan blive så skarp som parlamentarikerne, når de tager sig sammen til at være skarpe. Jeg vil sige til hr. Søren Søndergaard, at jeg nu ikke erindrer, at parlamentarikerne har været særlig faste i kødet i forbindelse med Tjetjenien – den går både til fru Margrete Auken og hr. Søren Søndergaard, tak.

Med hensyn til Ministerkomiteen kunne jeg godt forestille mig, men det er en tanke, at vi for at få skærpet mulighederne, også som følge af monitoreringerne – og der er jeg enig i de bemærkninger, der har været om, at monitorering er meget vigtigt, det er et af kerneområderne, og de gælder også os selv – kan bruge OSCE-metoden, at man kan vedtage med alle stemmer minus én. Altså at det land, som er blevet berørt, ikke skal kunne forhindre, at de andre 44 har en kraftig mening eller appel.

I dag er der flertalsafgørelse, men det er uden for det politiske område, og der kunne man altså bruge OSCE-metoden i forbindelse med det politiske område. Det ville nok kunne skærpe det.

Jeg er enig i, at overvågning af Danmark også er nødvendig. Der var ECRI-rapporten, og komiteen til forhindring af tortur er også kommet med en rapport. Og med hensyn til den kritik, der var af vores retssystem, som jeg er sikker på at fru Elisabeth Arnold har interesseret sig kraftigt for, da den kom fra CPT, fordi fru Arnold

sidder i Retsudvalget og er meget aktiv for at sikre menneskerettighederne, var det da vigtigt, at vi også fik set med andre øjne end vore egne, at f.eks. fastspænding af psykiatriske patienter var noget, man påtalte fra CPT's side.

Kl. 16.10

Angående Tjetjenien kan jeg altså ikke acceptere den kritik, jeg hører nogle steder fra, om, at denne her regering er blevet lige så svag som den foregående regering i spørgsmålet. Det er vi faktisk ikke, men vi kan jo ikke alene gå ned og lave verden om. Faktisk har vi gjort det, at vi, da Tjetjenien gled ud af dagsordenen for EU's møder med Rusland, faktisk benyttede vores formandskab til at få det på dagsordenen igen, og det har været på dagsordenen for hvert eneste bilaterale møde, vi har haft på udenrigsminister-niveau i forbindelse med Rusland. Det har været afgørende for os at fastholde det.

Der må man så finde den balance, som jeg tror det var fru Elisabeth Arnold der var inde på, at vi jo også anstændigvis over for Rusland skal respektere, at der skal være en balance mellem terrorbekæmpelse og menneskerettigheds-overholdelse.

Vi kan jo ikke benægte, at der er udøvet terror. Der er også udøvet terror, som tjetjenere beklager dybt, af tjetjenere. Og vi kan ikke nægte Rusland ret til at beskytte sig mod terrorisme. Det kan vi ikke.

Så vi skal altså finde den balance, og den balance må ligge i, at vi fastholder kravet om, at de, der krænker menneskerettighederne, bliver retsforfulgt. Det krav har vi også fastholdt og gentaget. Jeg har senest gentaget det i en samtale med den nytiltrådte ambassadør, da han var her.

Samtidig må vi respektere Ruslands suveræniteten. Der er jo ikke længere nogen, der går ind og siger, at Tjetjenien skal ud. Men Rusland skal også respektere autonomien, som er lovet Tjetjenien. Det er den balancegang, der skal være. Det har Danmark overhovedet ikke lagt skjul på. Vi har gjort det meget tydeligt. Men regeringen kan jo altså ikke, medmindre hr. Søren Søndergaard pludselig går ind for en meget stor militær bevæbning, gå ind og foretage sig noget selv. Det vil sige, at det foregår i den politiske dialog, og den dialog holder vi.

Og der har jeg da tidligere beklaget, at Europarådet faldt ned som et lam efter at være sprunget op som en løve i forbindelse med Rusland. Det er selvfølgelig, fordi Europarådet også har erkendt, at man må respektere Ruslands ret

til at bekæmpe terrorisme. Men det betyder ikke, at man kan tillade sig menneskerettighedskrænkelserne, og derfor har vi i EU-dialogen med Rusland og også i de bilaterale dialoger fastholdt, at krænkelserne af menneskerettighederne skal retsforfølges.

Så vil jeg sige til hr. Per Dalggaard, der mener, at der er sket en kulturradikal forværring af teksten, der ligger til grund for Europarådets arbejde, at vi lægger vægt på det mangfoldige, at mangfoldigheden jo er det europæiske særpræg. Vi lægger jo vægt på det mangfoldige, fordi det mangfoldige er det, der har skabt Europa, og det er det, vi vil beskytte i Europa.

Det er derfor, vi har lavet en konvention om mindretalsprog og regionale sprog, som jeg som europarådsmedlem i hvert fald kritiserede den daværende regering meget for at den ikke havde gennemført. Nu er den gennemført også på dansk side, og vi har meddelt det til det tyske mindretal, der er omfattet af det i Danmark. Dermed er vi også åbne for kritik, hvis det tyske mindretals sprog ikke respekteres, som det skal, i Danmark.

Denne mindretalskonvention drejer sig jo f.eks. om at sikre, at de sprog, der tales i forskellige kulturer i Danmark, ikke forsvinder, at de kan anvendes, at de kan bruges, at de kan holdes i live. Og der står, at de skal være historisk regionale eller historiske mindretals sprog. Det er jo for at beskytte mod, at vores mangfoldighed skulle blive ophævet, for det er det, der er vores styrke.

Samtidig er det da klart, at når man har menneskerettighedskonventionen, så er det alle, der opholder sig på det europæiske land og de europæiske øer, som er omfattet af de europæiske menneskerettigheder, og alle, der bliver borgere i Europa og i alle de europæiske lande, har dermed også adgang til Menneskerettighedsdomstolen. Det gælder alle. Det er nogle af de ting, vi lægger meget vægt på, at vi er et fyrtårn for verden med vores menneskerettigheder og vores vilje til at behandle alle mennesker lige.

Derfor forstår jeg heller ikke rigtig, at hr. Per Dalggaard kan sige, at i modsætning til, at den her tekst lægger vægt på det mangfoldige, så vil Dansk Folkeparti fastholde Europas arvelod. Det var præcis formuleringen. Jamen hele meningen med denne her mindretalsbeskyttelse er jo præcis at fastholde Europas arvelod, som er mangfoldigheden af kulturer og sprog. Jeg har sagt til fru Elisabeth Arnold, at jeg er fuldstændig enig i den balance, fru Elisabeth Arnold be-

skrev, som er den svære, the delicate balance, som det hedder på moderne dansk, mellem terrorbekæmpelse og menneskerettighedsoverholdelse. Og der har Europarådet, mener jeg også, en meget væsentlig opgave med at holde øje med det i sine monitoreringsrapporter, men også i sine generelle debatter, for det er en af de store opgaver. Vi skal have stoppet den terror, men vi skal jo ikke have krænket menneskerettighederne og få dem ophævet.

Habeas corpus blev lavet, jeg tror, det var i 1688 eller sådan noget. Og da har det da været meget ubekvem, for man har også på det tidspunkt spurgt: Jamen hvad skal vi med habeas corpus? Det gør det kun vanskeligt at forfølge forbryderne. Men man gennemførte den jo, for der må jo være nogle vanskeligheder, som sikrer, at man ikke kan forfølge mennesker, uden at man har basis for det.

Så kommer hr. Søren Søndergaard med et interessant spørgsmål omkring monitoreringsrapporterne, om man skulle forpligte dem til at blive offentliggjort, om man skulle forpligte til offentliggørelse.

Kl. 16.15

Nu er der bare det ved det, at også her skal vi finde balancen, for vi kan jo heller ikke pludselig indføre et diktat til medierne. Det er lidt svært som stat at påtage sig at pålægge medierne at gennemføre offentliggørelse af tekster, for det betyder, at vi pludselig begynder at gribe ind i mediefriheden. Hvis medierne selv måtte føle, at disse tekster er dem bedøvende lige gyldige, er det lidt svært for os at sige, at de skal bringes. Danmarks Radio er nok en public service-station, men jeg tror nok, at de ville blive temmelig foragede, hvis vi pålagde dem at bringe en tekst.

Det er ikke noget problem for Danmark, for den frie presse skal nok sørge for det. Hvis der er kritik af Danmark i disse rapporter, er det i hvert fald sikkert, at det kommer frem. Så jeg taler slet ikke om at prøve at forhindre, at kritik af Danmark kommer frem. Den kommer jo frem; det er der ingen tvivl om. Vi har da heldigvis en presse, der er god nok til det.

Så jeg forstår godt det smukke motiv: I de lande, som ikke har så fri en presse, som vi har, vil borgerne have meget glæde af at vide, at der er kommet den kritik. Det kan også fremme alt det, vi ønsker, at den kritik kommer frem. Jeg stiller bare det enkle spørgsmål, som vi skal spekulere over i det videre arbejde med det, for vi skal også passe på, at vi ikke begynder at sige, at

staten kan pålægge medierne at bringe, hvad staten måtte synes at medierne skal bringe.

Vi må her finde en metode, og jeg er meget villig til at drøfte det nærmere, for selvfølgelig er det vigtigste, at der kommer en udvikling i en demokratisk menneskerettighedsretning i medlemslandene, og at kritikken af medlemslandene kommer til borgernes kendskab i de kritiserede lande. Det er vi slet ikke uenige om. Vi skal bare finde balancen med hensyn til, hvornår vi begynder at dirigere pressen. Det er jeg jo ikke meget for.

Hr. Jann Sjursen har jeg svaret. Charteret betyder ikke, at der kommer to forskellige menneskerettighedsudmøntninger, en i EU og en i Strasbourg, og så kan de kæmpe mod hinanden, for EU følger Strasbourg. Den kan også gå længere i Strasbourg, hvis det skulle være.

Jeg synes, det har været en god debat. Den har rejst nogle meget interessante tanker og forslag, også hr. Søren Søndergaards. Jeg synes, vi skal arbejde videre med dem i den parlamentariske forsamling og i Ministerkomiteen, for vi vil jo alle sammen gerne styrke Europarådets muligheder for at fremme det fælles værdisæt i Europa.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg synes, ministeren skulle have lov til at prøve den nye form for debat, så derfor vil jeg lige benytte lejligheden til at sige, at jeg synes, det gik så godt. Vi har haft en smadderspændende debat, og i øvrigt kan man sige, at den nye debatform jo også gør, at det måske bliver endnu mere interessant, end det har været tidligere, så det kan man da kun rose.

Det gik jo lige så godt, men jeg synes, at ministeren forsøgte at åle sig lidt uden om det der med formuleringen om, at Danmark sammen med de øvrige nordiske lande vil søge at sikre Europarådets kerneområder, herunder især beskyttelse af, at menneskerettigheder får den fornødne finansiering.

Det er måske ikke pænt at sige, at ministeren forsøgte at åle sig udenom, men jeg vil i hvert fald gerne have, at ministeren kunne løfte sløret for, hvad ministeren mener med, at der herunder arbejdes for beskyttelse af, at menneskerettigheder får den fornødne finansiering. Det læses, kunne jeg forstå på debatten tidligere, af mange spørgere som øgede midler til arbejdet, men det er måske ikke ministerens opfattelse?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Vi har jo været med til at give nogle af de 8 mio. euro, der er givet som en ekstra bevilling til Domstolen for perioden 2001 og 2005 til at styrke menneskerettighedsarbejdet.

Så har jeg jo også sagt i det, jeg sagde her fra talerstolen, at man også skal koncentrere sig om sine kerneområder. Dermed en appel til den parlamentariske forsamling, til administrationen og til Ministerkomitéen om, at vi begynder at se på, hvad kerneområderne er – det gjorde min forgænger også, da vi havde en debat om det – og at vi også må til at koncentrere os om kerneområderne, for Europarådet må også kunne omprioritere og effektivisere.

Det vil sige, at de fornødne ressourcer skal findes ved den ekstra bevilling, som er givet på de 8 mio. euro, men også ved, at man koncentrerer sig mere om spørgsmål som, hvor mange møder skal man holde, hvor mange sessioner skal man holde, hvor ofte skal man holde ministermøderne, hvor store skal papirgangene være? Der må være en masse ting, man selv kan lave. Det mener jeg at man skal, før man får yderligere penge ud over de 8 mio. euro, som er omtalt her.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Må jeg ikke skynde mig at sige, at jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at der, hvor bureaukratiet kan begrænses, også i Europarådet, skal man bestemt gøre det. Der er nok ingen tvivl om, at der hist og pist godt kan ryddes lidt op i arbejdet i Europarådet, og det skal bestemt ske.

Jeg ville jo også gerne her på falderebet have den der lille opmuntring i forfold til den danske delegations ønske om at få sat Italien under observation. Det synes jeg ikke rigtig ministeren nåede at få med i sin besvarelse.

Kl. 16.20

Jeg vil godt have ministerens kommentarer til ønsket om det, som den danske delegation har ønsket, nemlig at få sat en observation i gang af de demokratiske forhold, sikringen af retssikkerhed og ytringsfriheden i Italien, for det er noget, som vi synes har været væsentligt.

Jeg er ikke helt sikker på, at der var fuld opbakning i den danske delegation, men der var i hvert fald stor opbakning i resten af Europarå-

det. Jeg skal bare lige høre, om vi kan rejse der ned med den sikkerhed, at der har vi også en støtte fra ministeren.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nu vil jeg være lidt varsom med at overdrive kritikken af Italien for manglende retssikkerhed, for domstolene i Italien har præcis i dag ophævet loven om immunitet for ministerpræsidenten. Så det viser jo da i hvert fald, at domstolene er uafhængige og gør, hvad de synes er det rigtige. Det synes jeg lige skal med ind, når hr. Kramer Mikkelsen begynder sådan helt at forkaste det italienske retssystem. Retssystemet virkede altså.

Med hensyn til pressen så ligger det jo i Kulturudvalget, Undervisningsudvalget og Videnskabsudvalget i Europarådet. Lad os nu se, hvad de udvalg kommer tilbage og siger til den parlamentariske forsamling, det synes jeg kunne være interessant, før jeg konkluderer her fra min side.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Først om Tjetjenien. Jeg er enig i, at den parlamentariske forsamling bestemt ikke spillede nogen glørværdig rolle, og at der var en tendens til det der med at springe op som en løve og falde ned som et lam. Men det ændrer jo ikke ved, at den nuværende danske regering og udenrigsministeren ligesom den forhenværende danske regering med den nuværende udenrigsminister i opposition kunne have indklaget Rusland for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol for krænkelser og brud på menneskerettighederne i Tjetjenien.

Det havde været muligt, og hvis jeg skal være helt ærlig, så tror jeg, at grunden til, at det ikke er sket, er EU. Det ville være alt for kompliceret i EU, hvis et land som Danmark tog et sådant skridt. Det kan ministeren så dementere og sige, at det ikke var derfor. Det var bare, fordi ministeren skiftede mening osv.; det må ministeren jo gøre, men det er nu alligevel min opfattelse.

Det var der, den store mulighed lå, som ikke blev brugt, og det er det, forskellige har kritiseret, og det forstår jeg godt. Det kan ministeren så forholde sig til i sit svar, og så har jeg en anden ting i min anden bemærkning.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Så vidt jeg erindrer fra forhistorien, var det meningen, at vi pålagde den daværende udenrigsminister at undersøge, om der var støtte til den danske tanke. Den daværende udenrigsminister kom tilbage og sagde, at han ikke havde fundet nogen støtte til det. Så det var det, vi sagde i sin tid. Danmark skulle altså ikke gå alene, vi skulle se, om vi kunne finde støtte til det, og vi kunne ikke finde støtte til det.

Så kommer det næste omkring EU. Jeg tror faktisk, at Danmark i kraft af at have fået Tjetjenien tilbage på dagsordenen, hvorfra det var gledet ud, som vi gjorde under vores formandskab, måske har gjort mere, end hvis vi havde gjort det som individuelt land uden for EU.

Så selv om man kan sige, at man selvfølgelig ikke, når man går ind i et fællesskab og ønsker en fælles udenrigspolitik, kan få alting, som man gerne vil have det, og ikke altid kan bruge den tone, man gerne ville have brugt, så slår det dog stærkere igennem, når det er et samlet EU, der sætter Tjetjenien på dagsordenen.

Og igen: Det er altså for at sikre menneskerettighederne, for at sikre den demokratiske proces. Der har været de valg, der har været, og nu er det så opgaven for den tjetjenske regering og for præsidenten, uanset kritikken, der måtte være af valgbehandlingen, at sørge for, at tjetjenerne også får opfyldt de løfter, der er givet af Putin, om, at de får autonomi, at de altså får det selvstyre, som er blevet dem lovet. Det er så den tjetjenske autonomiregerings opgave at få de forhandlinger hjem.

Men jeg vil stadig væk gerne fastholde retten til terrorbekæmpelse. Der har tjetjenerne altså ødelagt en hel del for sig selv ved ikke at kunne holde styr på terroristerne.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det her er jo ikke en EU-diskussion. Enhedslistens holdning til EU er kendt. Vi er imod EU. Vi går ind for dansk udmeldelse. Vi går sådan ind for nedlæggelse af EU. Det har vi ikke villet blande ind i den her diskussion omkring Europarådet, for uanset hvilken holdning man har til EU, så er der nogle opgaver i forhold til Europarådet.

Den anden bemærkning, jeg godt vil gøre til ministeren, er at sige, at jeg mener, det er farligt at lave en rangorden, hvor man lægger op til, at

det, der skal foregå i EU, skal være mere forpligtende end Europarådet.

Vores holdning er sådan set, og vi håber også, at det er ministerens, at det, der foregår i Europarådet, skal være så forpligtende som overhovedet muligt – jo mere forpligtende jo bedre. Det, der bare er forskellen, er, at i Europarådet træffer man aftaler om det igennem enstemmighed, ved at landene frivilligt tilslutter sig, og jo mere, man dér frivilligt kan tilslutte sig, jo bedre.

Det er der, det er så afgørende, at man får mulighed for at præge de enkelte lande. Jeg tror, der er muligheder for at sætte annoncer i aviser i de fleste lande; det tror jeg faktisk at der er. Men o.k., lad os komme tilbage til den diskussion på et senere tidspunkt. Hvis vi kan finde nogle konkrete skridt, som kan være med til at øge Europarådets indflydelse på lande, der overtræder demokrati og menneskerettigheder, vil det være fint.

Kl. 16.25

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det kan vi jo slet ikke snakke os til uenighed om. Uanset hvor gerne vi begge to ville være uenige, kan vi altså ikke være det i det spørgsmål. Når man kommer med en indstilling om menneskerettigheder, om krænkelse af menneskerettigheder, overtrædelse af torturkonventionen osv., kan vi ikke blive uenige om, at det vigtigste sted at få den oplysning frem er i det land, der er blevet indklaget eller kritiseret.

Det kan være interessant for os andre at føre debatter om menneskerettighedskrænkelser i Tjetjenien og menneskerettighedskrænkelser her og der, men det flytter jo ikke ret meget i det land, hvor brøden er blevet begået.

Derfor er jeg helt enig i, at vi kan prøve at finde en model, som gør det forpligtende at sørge for det. Ligesom når man bliver kritiseret af Pressenævnet, så bliver det kritiserede blad jo også forpligtet til at bringe Pressenævnets kritik. Så misforstå ikke mine bemærkninger i retning af, at jeg ikke tænker i den retning. Jeg skal bare også tænke i en retning, som gør det foreneligt med pressefriheden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 14. januar 2004, kl. 12.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.26.